

Jedna z nejméně obydlých zemí světa

NAMIBIE

NAMIBIE 2014

Jedeme do Afriky!

Jako každým rokem se i letos rozpoutala v naší rodině vzrušená debata o to, kam pojedeme na letní dovolenou. Původní návrh na objezd Kaspického moře znemožnila výbušná politická situace na Ukrajině, v Rusku a vůbec v celém regionu, na Špicberky se nám po loňských prázdninách strávených v Grónsku a na Islandu moc nechťelo a na Jižní Ameriku jsme neměli čas. Pak Mates jedné únorové půlnoci objevil na webu nabídku na nákup zpátečních letenek do Namibie v ceně 3000 Kč za kus, čemuž se prostě nedalo odolat. Rozmýšlel se asi dvacet vteřin, pak se rozhodl nikoho se na nic neptat a koupil čtyři kusy. Teprve poté začal zjišťovat, kdo všechno pojede, jestli je potřeba vízum a zda je to vůbec v nějakém aspoň trochu vhodném termínu. Kupodivu nakonec všechno vyšlo, víza jsme získali bez problémů a čas jsme na to vyšetřili nejen my s Matesem, ale nakonec i oba naši vysokoškolští studenti. Pravda, Olze to klaplo to jen o fous – z brigády v Itálii se vrátila pouhé tři dny před odletem a hned tři dny po návratu pak odcestovala na čtyřměsíční studium do Francie. Z toho je vidět, že rychlá rozhodnutí někdy bývají nejlepší.

Faktem je, že ta dovolená byla až do poslední chvíle tak trochu na vodě. Báťuška Putin čtrnáct dní před naším odletem nechal sestřelit nad Ukrajinou malajsijské civilní letadlo a ve střední Africe se začala nekontrolovatelně šířit ebola. Letecká doprava tedy byla trošku nestabilní a navíc začali lehce panikařit naši příbuzní. Což ovšem zase není tak moc neobvyklé, babičky se o nás prostě bojí vždycky.

Pátek 1. srpna

Přestože letadlo mělo letět až v 15.50, vyrazili jsme (nebo spíš chtěli vyrazit) z Brna ráno v osm, protože jsme se shodli, že nejtěžší část celé dovolené představuje cesta po dálnici Brno-Praha – nehavarovat a neuvíznout někde v zácpě se při modernizaci dálnice v poslední době stalo téměř nemožným úkolem. V osm jsme ale pochopitelně nevyrazili. Mohla jsem za to, jako ostatně při každém odjezdu naší rodiny, já, alespoň podle shodného mínění ostatních členů, kteří většinou sedí v křesle, pijí kávu a sledují, jak v poklusu zalívám kytky, vyklízím ledničku, chystám jídlo kočce, píšu vzkazy těm, co se budou starat o domácnost, vynáším odpadky a vůbec se celkově zabývám spoustou zbytečných činností. Tentokrát jsem k tomu všemu navíc neuhlídala kočku, která se na poslední chvíli někde venku poprala a způsobila si několik nepříjemných zranění neznámého rozsahu. Navíc byla jako obvykle zoufalá, že ji zase opouštíme, a tvářila se o to víc nemocně.

Zbaběle jsme ji nechali stát na třech tlapkách u misky sušených granulí nadávkovaných na nejbližší čtyři dny (v očekávání, že je jako obvykle do večera sežere všechny) a vyrazili na cestu. Dva kilometry od domu jsme se otočili a vrátili se Vojtovi pro plavky. Kočka nás záštitně pozorovala ze zahrady.

Dálnici jsme nakonec kupodivu projeli bez problémů, což nás naplnilo nadějí a v očekávání zážitků z africké přírody a jsme se domluvili, že si zavedeme bodování za první spatření jednotlivých druhů afrických endemitů. Hned nato zařval Vojta: „Mám první bod, viděl jsem černocho!“ Rozpoutal tím vzrušenou debatu nad hodnotou bodů, ale nakonec jsme se shodli, že mu pět bodů připseme za příkladnou aktivitu.

Paní u přepážky na letišti nám sdělila poměrně očekávanou novinu, že Francouzi už zase stávkují a je tedy dost dobře možné, že naše letadlo společnosti Air France z deGaullova letiště neodletí. Popravdě si nepamatuji, že by při kterémkoliv příletu do Francie nestávkovala nějaká profese, národnostní menšina nebo náboženská, sexuální či umělecká skupina, případně kombinace toho všeho, jako třeba muslimské uklízečky záchodků s lesbickou orientací dožadující se práva používat pánské pisoáry. Vždy mám v takovém případě nutkání pořídit si transparent a na letišti vyhlásit stávkující za právo na nestávkující personál. Ztroskotá to obvykle na tom, že by mi ten transparent určitě při kontrole zabavili jako zbraň, kterou bych mohla smrtelně ohrozit pilota.

Nakonec to ale dopadlo relativně dobře. Letecké služby fungovaly (samozřejmě s ohledem na to, že francouzská funkcionalita se trvale potácí na hranici nefunkčnosti) a Francouzi si stávku nachystali až na ráno, pročež preventivně zavřeli všechny restaurace a v bufetech prohlásili za jídlo něco, co by normálně vyřadili i při výrobě krmné směsi pro prasata v Severní Koreji. Šestihodinové čekání ale odvedlo skvělou práci a my jsme za tu nechutnou šlichtu bez mrknutí oka zaplatili částku, která by nám v Namibii pokryla režijní výdaje na celé dva dny. A co bylo nejpozoruhodnější, dokonce jsme to i snědli!

O půlnoci z prvního na druhého srpna nás konečně spolkl obrovský dvoupatrový Airbus A3809, do posledního místa zaplněný. V něm jsme zjistili, že Francouzi si zřejmě v nedávné době vystávkovali i právo na zhoršení kvality jejich vyhlášené kuchyně, protože tam roznášeli jídlo, které zdatně konkurovalo tomu hnusu na letišti. Navíc byla v letadle otřesná zima, místa jsme měli hned u vchodu, takže nebylo kde opřít nohy, a nad Afrikou bylo pravděpodobně místy vakuum, o čemž svědčilo množství turbulencí. Když jsem tedy poprvé v životě překročila rovník, byla jsem děsně otrávená, rozlámaná a nevyspalá.

Sobota 2. srpna

Ráno v Johannesburgu jsem vystoupila z letadla úplně zpitomělá. Z otupělosti mě ale rychle probralo zjištění, že jsme přiletěli se skoro hodinovým zpožděním, což znamenalo, že musíme zahájit úprk na přestup do Windoeuku. Své první kroky na jižní polokouli jsme tedy vykonali formou rychlého cvalu směrem k terminálu A29, kde jsme přeřadili na nervózní podupávání v dlouhatánské frontě na odbavení. Spolu s námi řešila stejný problém směsice muslimských košiláčů, podezřele vyhlížejících chlápků oblečených v tak stylových safari oděvech, že se dalo předpokládat, že jsou v jižní Africe poprvé stejně jako my, a velmi hlasitě povykujících Francouzů. Naštěstí však Jižní Afrika nikdy nebyla francouzskou kolonií, takže ten nápor letištní úředníci zvládli v klidu a s britskou elegancí a my jsme bez problému usedli v posledním letadle.

Let do Windoeuku mi přinesl dvouhodinové utrpení z turbulencí způsobujících nepřetržitý sled propadání, otrásání a naklápění letadla na stranu. Letušky tam dělali svalnatí černoši, kteří si tu muskulaturu evidentně vypracovali při ručkování mezi sedadly. Byla s nimi ale legrace a hlavně velmi ochotně nosili dobré jídlo a neomezené množství alkoholu, díky kterému jsem ten strašný let dokázala přežít. Jakmile s námi ve Windhoeku letadlo konečně tvrdě prásklo o zem, zapříisahala jsem se, že nazpět rozhodně pojedu po zemi, ideálně vládní limuzínou nebo aspoň vlakem.

Na letišti nás čekal zaměstnanec půjčovny terénních aut, společnosti Acso Hire. Vyvedl nás ven do strašlivého vedra – pokud panují v Namibii taková horka uprostřed nejdrsnější zimy, nedovedu si vůbec představit jejich letní počasí. Cesta z letiště do metropole trvala skoro hodinu, a tak jsme se mohli už trochu

seznámit s jihoafrickou přírodou. Na první pohled působila vyprahle, žlutě, zasoleně a zaprášeně. Ale všude byla spousta zvířat. Hned za letištěm Olga získala bod za první opici (mám samozřejmě na mysli čtyřnohou, nikoliv tu, co si přinesla z nabídky nápojů v letadle) a Vojta se před Windhoekem začal dožadovat bodu

za betonového slona, který jsme mu ale nedali, protože jsme byli už tak dost shovívaví s tím černochem v Praze.

Windhoek nás docela překvapil. Vypadá naprosto evropsky, možná trochu americky, ale rozhodně v něm nenajdete slaměné chýše nebo plechové boudy. Je protkaný širokými čtyřproudovými vozovkami, lemovanými obchodními centry, prodejny aut a benzinovými pumpami. Domy jsou nízké a moderní, provoz mírný a klidný. Kdyby se tam nejezdilo vlevo a po ulicích nechodilo tolik černochoů, člověka by ani nenapadlo, že je v Africe.

Konečně jsme vystoupili v půjčovně a nastalo zdlouhavé a perfekcionalistické předávání auta. Mates měl rezervovanou zdviženou terénní Toyotu, doplněnou nástavbou pro náklad vzadu a dvěma střešními stany a skvěle vybavenou pro safari: obsahovala sadu na úklid a opravu auta, dvě nádrže na naftu plus náhradní kanystry, kompletní kuchyňské vybavení, gril, plynový vaříč a lampu, ledničku, skládací židle i stůl, velkou nádrž na vodu a dokonce i čtyři duchny a polštáře. Jak se později ukázalo, vybavení sestavoval člověk s bohatými zkušenostmi s kempováním – za celou cestu nám vůbec nic nechybělo, a naopak, využili jsme opravdu téměř všechno, čím auto disponovalo. Jediný problém tak představovala kombinace levostranné dopravy a volantu na pravé straně, což bylo, spolu s neznámým městem, příliš mnoho novinek najednou. Mates auto po sérii velkolepých skoků a škytnutí nakonec nějak zvládl a dokázal s ním vyjet do ulic poměrně plynule až na to, že na každé křižovatce pustil místo blinkrů stěrač, protože jejich ovládací páčky byly oproti těm našim prohozené.

Chvíli jsme pak hledali prodejnu hudebních nástrojů, kde jsme chtěli koupit kytaru, aby nám Vojta mohl krátit cestu hudbou. Dostali jsme několik tipů na obchody, které mají zaručeně v sobotu otevřeno a kde prý určitě prodávají i kytary, ani jeden jsme však nenašli, natož, aby byl otevřený. Jak jsme se pak ještě mnohokrát přesvědčili, jedinou charakterovou vadou Namibijců je urputná snaha pomoci bělochům, která je nutí na dotaz odpovědět první pitomost, co je v danou chvíli napadne, aniž by si lámali hlavu s tím, jestli se jejich informace aspoň letmo seznámila s realitou. Tento poznatek jsme si však museli vysloužit mnoha zbytečnými cestami na místa, která jsme neznali ani my, ani osoba, která nás tam poslala.

Se spuštěnými stěrači jsme tedy nakonec bez kytary odbočili k hotelu Etambi, kde nás přivítala bílá Afrikánka, ukázala nám dva nádherné pokoje v kvetoucí zahradě obklopené vysokou zdí lemovanou ostnatým drátem a ujistila nás, že ve Windhoeku funguje jediný obchod s hudebními nástroji, ale ten bude mít v neděli pravděpodobně zavřeno. Pak nám ukázala cestu do samoobslu-

hy, kde jsme zjistili, že místní sortiment zboží se od našeho liší snad jen tím, že nabízí mnohem víc masa na úkor ovoce a zeleniny. Pořídili jsme si tam zásoby na cestu a pak jsme si v místním steakhausu dali k večeři první z mnoha výborných steaků, kterými jsme se na této dovolené živili, zapili je vynikajícím místním pivem a soutěžili u toho, kdo uvidí dívku s podivnějším účesem – myslím, že ve vesmíru neexistuje žádný tvar, který by si namibijská černoška nedokázala na hlavě vyčesat. Začínají s tím už u novorozeňátek a podle všeho pak česáním stráví většinu produktivního života. Kadeřnictví plná zákaznic se tam dá najít i v místech, kde chybí škola, obchod a benzínová stanice.

V šest večer najednou někdo zhasl na obloze slunce, rozsvítil hvězdy a vypnul topení. Navíc také zřejmě otevřel dveře do velkokapacitního mrazáku, protože teplota vzduchu náhle klesla k nule. Pokusili jsme se posedět se skleničkou vína na zahrádce, ale zahlnala nás domů děsná zima.

Neděle 3. srpna

V noci se mi spalo úplně fantasticky, v pokoji bylo příjemně chladno, postele byly pohodlné a bylo tam absolutní ticho. Aspoň tedy myslím, protože jsem byla tak utahaná, že bych asi usnula i za bouřky na frekventované křižovatce uprostřed dělostřelecké palby. Prospala jsem tak i SMS od Hynka, který nám oznamoval, že v Indonésii plave mezi korály, zavírá perlorodky a hrozně moc ho to baví. Od zapřisáhlého nepřítele moře to byla dost zajímavá informace.

Snídaně byla vynikající, na výběr byly tousty, míchaná vejce, káva, džus a slanina, což je, jak jsme později zjistili, příjemný namibijský standard. Obsluhovala nás starší usměvavá černoška – už jsme začali zjišťovat, že základním povahovým rysem Namibijců je být neuvěřitelně příjemní, milí a ochotní, takže pokud se jich neptáte na cestu, není s nimi jediný problém. Překvapivé to je hlavně u policistů a úředníků.

Odhlásili jsme se z hotelu a v samoobsluze nakoupili maso na grilování, a to za cenu, která by naše řezníky přivedla k rituálnímu harakiri – šest obrovských steaků z pravé svíčkové nás stálo pouhých 120 Kč. Uložili jsme je do ledničky a cítili se připravení vyrazit na cestu. Mates tedy pustil stěrače a odbočil na hlavní silnici, mířící ven z města. Na sever z Windhoeku vedla perfektní dálnice, z obou stran lemovaná elektrickým vedením a plotem proti zvěři, za kterým hned rostly nízké keře, pokroucené pichlavé stromy a jasně žlutá tráva. Přesně takhle jsem si vždycky představovala africkou savanu. Dojem jen mi trochu kazily jen názvy obcí, které

připomínaly spíš výlet do Tyrol – na odbočkách nás šipky posílaly do Kreutzenbachu, Hochfeldu nebo Niederkundfelderu.

Navzdory tomu se tam ale dala všude vidět zvířata jako v přírodopisném filmu o Africe, a tak jsme mohli začít sbírat body – Vojta jako první uviděl zemní veverku a gazely, já prase bradavičnaté, a když jsme odbočili z dálnice, s body se úplně roztrhl pytel. Nejvíc jich nakonec posbírala Olga, kterou nadchlo, že je na tom mnohem lépe než při houbaření, kde se pravidelně umísťuje na poslední pozici. Dokonce nám zastavila auto s výkřikem, že viděla pštrosa a že ho musíme vyfotit. Pštrosa jsme tedy vyfotili, ohodnotili a pochválili, načež Olga prohlásila: „Jé, tam ten strom vypadá úplně jako žirafa!“ Těch divných stromů tam stál celý lesík a hned vzápětí se dal na útěk a Olga měla body za první žirafu. Za chvíli nám cestu přeskákalo několik druhů gazel, prasata jsme potkávali každých sto metrů, ptáky všech barev jsme viděli na každém kroku a dokonce jsme vyplašili i jakéhosi obrovského dravce, který se nám vznesl nad auto s elegancí těžkého bombardéru. Všechna ta zvířata trpěla utkvělou představou, že za plotem rozhodně musí být mnohem lepší tráva, takže to občas spíš vypadalo, jako bychom se ocitli v zoo na nesprávné straně ohrady. Když jsme se k nim blížili autem, začala v panice prchat a snažila se dostat přes plot, podle své velikosti horem nebo spodem, každopádně ale co nejrychleji.

Kolem páté odpoledne jsme se těsně před branami národního parku Etosha ubytovali v soukromém kempu. Jeho kvalita a vybavení nás ohromily. Kempovací místa byla porostlá hustým, nízko stříženým trávnikem (jak jsme docenili až později, v Namibii je něco takového velmi luxusní záležitostí) stíněným stromy obsypanými hejny zpívajících ptáků (což je tam naopak docela běžné). Navíc tam byl úplný nadbytek elektrických zásuvek, světel, ohnišť i laviček, čisté a rozlehlé koupelny, bazén, obchod se suvenýry a fantastická restaurace s živou hudbou. Na večeri tam s námi nepočítali a měli tedy už všechny stoly rezervované, ale bez mrknutí oka odněkud přitáhli další stůl a usadili ho v patii doprostřed trávniku. Večeře byla formou bufetu nabízejícího bohatou směs afrických i německých jídel, takže jsme si mohli například dát gazelí maso s kélovým salátem a jako dezert apfelstrudel. Obsluha málem početně převážila hosty (a že jich nebylo málo), a tak číšníci a servírky díky tomu měli čas se chvílemi připojit k hudebníkům a do jejich euroamerických písní přidat africké variace. S postupujícím večerem se pak docela rozjeli, přicházeli další a další, až nakonec tančili i barmani za pultem. Kolem seděli přecpaní hosté a vlažně jim tleskali.

Zašli jsme zaplatit do recepce a při té příležitosti jsme si prohlédli místní suvenýry – dřevěná zvířátka, vyřezávaná pštrosí vejce a obrázky slonů. V regálu s tričky se navzájem olizovaly dvě obrovské kočky. Říkala jsem si, že jestli si tam zítra koupí oblečení nějaký alergik, asi se bude doma dost divit. U stanu jsme se pak podle hvězdné mapy učili poznávat jižní souhvězdí a žasli jsme, jak je tam obloha plná hvězd. Do toho cvrkaly cikády a drkotaly nám zuby zimou.

Pondělí 4. srpna

Noc jsem strávila ve spacáku a ještě po bradu přikrytá peřinou, ale stejně mi zmrznul nos. Ráno jsme se navzdory původnímu plánu vyrazit co nejdřív nakonec v kempu zasekali až do půl jedenácté, protože jsme běhali od jednoho stromu k druhému a fotili ptáky. Tolik druhů bychom nenašli snad ani v chovné ornitologické stanici věnující se záchraně vzácných druhů. Kromě hejn velice drobných snovačů, kteří ale společně dokázali vyloudit kravál intenzitou se blížící zvuku motorové pily, tam lítali i individualisté všech barev, velikostí a hlasů. Všemmu tomu štěbetání a poletování kralovali tři obrovští zoborožci, kteří se nám přišli předvádět přímo na kameru a poprali se přitom o kus rohlíku.

Naprosto netušíce, že to byl pouhý úvod k pozorování africké přírody, jsme vjeli do Etoshi, největšího namibijského přírodního parku. Hned za jeho branou jsme zůstali stát a už si jen zapisovali body – přímo kolem našeho auta totiž procházela stáda gazel, antilop, zeber a pakoňů, a to tak blízko, že téměř stačilo natáhnout ruku z okýnka, abychom se jich dotkli. Nikým nelovená zvěř se v parku totiž rychle naučí, že auto pro ně neznamená žádné nebezpečí, a pokud lidé nevystoupí ven, zcela je ignoruje. Fotili jsme jak o život a vůbec nám nedošlo, že tu podívanou ostatní auta míjí zcela bez zájmu. Ale i my jsme se ještě téhož dne dostali do rozpoložení „Zebra? Nuda! Sto zeber? No jo, jedeme dál?“

Momentálně nás ale čekal drobný problém – úřednice správy parku nám sdělila, že žádný z kempů v parku nemá volné bytování. Nevím, jestli za tím byl jejich svérázný smysl pro legraci, nebo v tom měla vážně zmatek, ale po delším přemlouvání přece jen vydolovala jedno kempovací místo na dvě noci ve středisku Okaukuejo ve střední části parku a dva dvoulůžkové pokoje na třetí noc ve východní části. Tím jsme měli po starostech a mohli jsme konečně vyrazit do terénu.

Národní park Etosha má tvar protáhlého obdélníku o rozloze přibližně 23 tisíc km². Veřejnosti je přístupná pouze jeho jižní část lemující vyprahlou solnou pánev, která se však po deštích kaž-

doročně na pár týdnů změni na jezero plné plameňáků, pelikánů a jiného vodního ptactva. To nám ale v srpnu nehrozilo, tou dobou už několik měsíců park tvoří výhradně polopoušť, takže jsme vjeli do kompletně vysušené krajiny plné soli, porostlé žlutou trávou a pichlavými keři. Nesmí se tam vystupovat z auta, ale krajinu křížují skvěle udržované cesty s dobře rozmístěnými ukazateli. Podle nich a plánu zakoupeného v suvenýrech jsme se velmi rychle zorientovali a dojeli k prvnímu napajedlu. Bylo, jak jsme později zjistili, dost neobvyklé tím, že se nejednalo o blátivou louži velikosti větší vířivky, ale byla to trochu rozsáhlejší vlhká krajina rozložená kolem hodně nesměle se tvářící napodobeniny vodního toku. Postával v ní nespočet gazel, antilop, zeber a pštrosů, nad nimiž čněla jedna opuštěně vypadající žirafa. O rozruch se tam starali přimorožci, kteří si mezi sebou pořád něco vyjasňovali, našťvaně u toho frkali a bůhvíproč se báli přiblížit k tomu, co tam vydávají za vodu. Proč to tak bylo, zjistila opět Olga, která najednou vykřikla: „Mám deset bodů, je tam lev!!!!“

Opravdu, u vody ležely dvě lvice a zjevně se bavily tím, že jen tak cvičně odháněly všechny tvory na nižším stupni potravního řetězce, kteří se potřebovali napít. Typické kočky. Nemyslely to ovšem nijak vážně, a když jsem tak sledovala jejich pomalé ploužení, poprvé v životě mi došlo, kolik práce, trpělivosti a zbytečně natočených kilometrů

filmu vězí za každým dokumentem zachycujícím lvy při lovu. Když s sebou za chvíli obě lvice pleskly o zem a usnuly, z přihlížejících aut se ozvaly zklamané výkřiky: „Such a lazy cat!“ Za chvíli se tam pomalu vploužili další tři lvi, ale míru aktivity tím nijak nevyšlepšili. Nabyla jsem dojmu, že s touto morálkou si smečka nutně musí jídlo nechat vozit ze supermarketu.

Popojeli jsme tedy dál kolem místa zvaného Adamax, kde na strozech visela snovačí hnízda uspořádaná do tak obrovských kolonií, že stromy vypadaly, jako by si na nich postavil slámové chýše celý kmen Pygmejů. Pak následoval Sprokieswoud, který by zase

udělal radost botanikům, protože tam rostly stromy moringo. To jsou velmi zvláštní dřeviny, které v zimě, kdy jsou bez listů, vypadají, jako by je někdo vytrhl ze země a zasadil zpět obráceně, kořeny nahoru.

Další napajedlo bylo sice bez lvů, ale zato se u něj vystřídalo stádo pětadvaceti žiraf. Sledovat je při pití je obrovský zážitek. Každá z nich totiž musí sérií složitých pohybů nejprve široce rozkročit přední nohy, a teprve pak dokáže sklonit hlavu dolů k hladině. Vypadá přitom jako dost nepovedená skládačka ze špejlí. Navíc se v této pozici zřejmě necítí zrovna bezpečně (a ani se jí nedivím), takže pořád neuroticky zdvíhá hlavu a rozhlíží se kolem. Nedovedu si představit, co tohle cvičení udělá s jejím krevním tlakem.

Úplně nakonec pak Vojta uviděl velkou vzácnost, medojeda. To je kunovitá šelma, která vypadá jako černobíle obarvený a značně naštvaný jezevec. A také se tak chová – dva dospělí jedinci se spolu na jednom místě snesou prý jen velmi krátkou chvíli nezbytnou ke spáření, ale mimo to si každý tvrdě hájí své teritorium. Když takového medojeda někdo namíchne, bez zaváhání na něj zaútočí, byť by to byla i celá lví smečka. Obecně je považován za nejagresivnějšího tvora ve zvířecí říši, který postrádá jakoukoliv stopu po pudu sebezáchovy. Ten náš si to odhodlaně dusal kolem silnice a přes rameno na nás vrhal pohledy, které nás nenechaly na pochybách, jak by to dopadlo, kdyby nás napadlo zkřížit mu cestu.

Do kempu jsme se vrátili nadšení, hladoví a žízniví. Obchod toho moc nenabízel, ale kempinkový plácek měl solidní ohniště, na kterém jsme si připravili steaky koupené ne Winhoeku. Během jídla kolem nás tak na vzdálenost dvou metrů probíhali šakali, v dálce řvali lvi a chechtaly se hyeny. Po večeři jsme se spíš z povinnosti šli podívat na kempové napajedlo v domnění, že tam v té tmě žádné zvíře stejně asi neuvidíme. Překvapením jsme si tam málem sedli na zadek, protože něco tak úžasného jsme v žádném případě nečekali: kolem vody bylo ohrazení lemované lavičkami a nad nimi silné reflektory osvětlující louži, u které stáli frontu na vodu sloni, nosorožci a žirafy. Lidé fascinovaně mlčeli a popíjeli pivo, takže se ozývalo jen mačkáni spouští a cinkání sklenic. Vydrželi jsme tam dvě hodiny a zpět k autu nás vyhnal jen fakt, že jsme chtěli vstávat ráno co nejdříve a vyrazit z kempu hned s východem slunce. A zatímco před stanem píšu tyto řádky, proběhl kolem mě velmi zaneprázdněné se tvářící šakal, hned za plotem zavyl další a nakonec hlasitě zabečel nějaký kopytník, který zřejmě měl nějaký opravdu vážný problém.

Úterý 5. srpna

Ráno mě už v šest vzbudil ruch v okolních stáních. Mohlo za něj nekompromisní pravidlo národních parků otevírat a zavírat brány na minutu přesně s východem a západem slunce. Díky tomu většina návštěvníků, kteří chtějí vidět zvířata v ranní aktivitě, vstává za tmy a řadí se u brány k výjezdu. Naše rodina (zejména Olga, která si na noc dala špunty do uší) tohle pravidlo ignorovala a vstávali jsme tedy do poloprázdného kempu a ven jsme se vyhrabali až někdy po osmé. I tak se brzké vstávání na naší rodině projevilo nevrlou náladou a odpovídající nervozitou, která každého z nás nutila namíchnutě obviňovat ostatní, že právě oni jsou příčinou panující nervozity.

Začátek okružní jízdy kolem střední části parku byl tedy lehce poznamenaný výše popsanou náladou a také faktem, že zvěře tam k vidění moc nebylo. Úvodem jsme vyrazili k napajedlu nazvanému Oliphantbad, kde sloni navzdory jménu nebyli, a dokonce tam nebyl ani nikdo jiný (turisty a drobné antilopy nepočítám). Dokonce i další napajedla nebyla o moc lepší – viděli jsme tam jen zvířata, která jsme po včerejších zážitcích vyhodnotili jako nudná: zebry, žirafy, antilopy skákavé, přímorožce a sem tam nějaké to prase. Jen jediné napajedlo nás nadchlo, a to ne kvůli zvěři, ale spíš kvůli kompozici – mezi zvlněnými dunami se rozkládala trochu větší vodní plocha s ostrůvkem rákosí uprostřed a kvákajícími kachnami na hladině.

Pak se ale štěstí obrátilo na naši stranu a zážitky už přišly v rychlém sledu. Nejprve jsme potkali obrovské stádo zeber táhnoucích k napajedlu, které nám pomalým krokem křížilo cestu neuvěřitelně dlouhou dobu. Sledovat je bylo nesmírně zajímavé – hříbátka dobíhala mámy, samci je popoháněli a neposlušné kusy se místo pochodu pásly. Hned vzápětí nám přes silnici přecválalo stádečko slonů. Ti zase pro změnu běželi takovým tempem, že Mates ani nestačil vytáhnout foťák a nálada v autě na chvíli opět klesla pod bod mrazu. Nervózní chvíli jsme naštěstí zahnali návštěvou kempu Halali, kde jsme ocenili zejména fakt, že nás tam na dnešek neubytovali – panoval tam neuvěřitelný zmatek a oproti našemu klidnému kempu to bylo dost hrozné místo.

Ale potom už nám sledování zvěře šlo jak po másle. Za Halali nám zkřížil cestu nosorožec, což byl velký zážitek, protože v Etoshi žijí pouze tři stovky nosorožců černých, téměř půlka světové populace. Když jsme ho uviděli, úplně jsme zapomněli na Hynkovu poučku o tom, že aby měl člověk dostatek času na únik, musí k nosorožci autem nacouvat, a smykem jsme zastavili jen pár metrů od něj. Nosorožec naštěstí poučku o vlastní nebezpečnosti také

neznal a úplně nás ignoroval. Produsál kolem auta a vydal se řešit nějaké důležité nosorožčí záležitosti.

Odpoledne jsme ještě dvakrát potkali lvy, kteří dostáli pověsti králů zvířat a v obou případech se jen líně povalovali po zemi, aniž by vykazali jakoukoliv větší aktivitu. Kromě toho jsme viděli antilopy kudu, dropy, antilopy skákavé a spoustu šakalů. Navečer jsme ještě zajeli na okraj jezera Etosha, které bylo sice zcela bez zvěře i bez vody, ale zato s nádhernými výhledy. Hladinu jezera v tomto období tvořily krystalky soli a sněhově bílý povrch ostře kontrastoval se žlutou trávou a barevnými trsy něčeho podobného vřesu (kdyby ovšem vřes dokázal vyrůstat z čisté soli). V zapadajícím slunci to všechno tvořilo úžasně kompozice, byl tam klid a ticho, rušené jen cvakáním fotoaparátů.

Zapadající slunce nám zároveň i rychle připomnělo, že jestli se včas neobrátime do kempu, zaplatíme docela mastnou pokutu. Vrátili jsme se tedy zpět, opekli si na grilu další steaky, vypili dvě láhve vína a rychle se vydali ještě jednou sledovat cvrkot u kempového napajedla. A udělali jsme moc dobře, protože současně s námi k napajedlu dorazilo stádo slonů. Bez otálení vyhodili tři nosorožce, kteří tam právě doplňovali tekutiny, a nekompromisně

zabrali celou nádrž. Vzápětí dorazilo druhé stádo, takže situace začala být lehce napjatá. Jednomu z nosorožců se v nastalém zmatku podařilo dostat zpět k vodě, ale tam zjistil, že se ocitl uprostřed hladiny obklopený pětatřiceti slony. Bylo na něm vidět, že si je naprosto přesně vědom toho, že může mít docela vážný problém. Nakonec ho ale nevědomky zachránili dva mladší sloní

samci z konkurenčních skupin, kteří se začali navzájem poštvat choboty, přetlačovat hlavami a hlasitě troubit. Nosorožec díky tomu mohl nenápadně vyklouznout zadem a testosteronem nabitě pubertáky pak rychle rozehnala vůdčí samice jedné skupiny. Pak už vše probíhalo v klidu, mláďata byla napojena, pubertáci ukáznění, skupiny rozděleny a odvedeny na různé strany a nosorožec se konečně mohl vrátit zpět dokončit pitný režim. My jsme se vrátili do stanu, kde jsme na oslavu vykouřili doutník a spořádaně šli v deset večer spát. Měli jsme za sebou dlouhý den.

Středa 6. srpna

Ráno, těsně po svítání, se nám hned vedle stanu posadila obrovská vrána a začala krákat tak hlasitě a nepravidelně, že nás z postelí vyhnala spolehlivěji než budíček na pionýrském táboře. Během snídaně jsme opět pozorovali snovače, kteří na velkém stromě u našeho auta budovali obrovské hnízdo, čítající desítky až stovky bytů, takže ze stromu vytvořili věc podobnou cukrové vatě na špejli. Drobní ptáčky velikosti a vzhledu vrabce tam neúnavně nosili nejen krmení pro mladé, ale i dlouhatánská stébla, kterými svůj činžák vylepšovali. Vstupy do hnízd měli obrácené dolů a dovnitř tedy museli vlétat tak, že nabrali patřičnou rychlost, těsně před vstupem přitiskli křídla k tělu a dovnitř vletěli pouhou setrvačností, podobní živému projektilu. Nedovedu si představit, jakou paseku při této metodě dokážou vevnitř napáchat, když se nezvládnou včas něčeho chytit. Zato odchod měli jednodušší, z hnízda prostě vypadli a křídly zabrali až někde těsně nad zemí. Ještě, že tam nebyly žádné kočky – ty by totiž velmi rychle přišly na to, že stačí stát dole pod stromem s otevřenou pusou a čekat, co do ní samo vletí.

V kempu jsme se samozřejmě opět zdrželi a vyjeli až kolem deváté. Po dvou dnech pozorování zvířat už jsme si už připadali jako staří mazáci a pohrdavě jsme komentovali nováčky, kteří se zastavovali u každého stáda. Přesto i my jsme občas okouzleně zůstali stát a zahleděli se na zebry otírající si hlavy o sebe, nebo na antilopy skákavé, které v klidu vypadají jako oživilí něžní plyšáci s obrovskými očima, ale když je něco vyděsí, vymrští se kolmo vzhůru jako čtyřnohý Franta Pérák. Kromě toho jsme mohli zblízka pozorovat i pár skutečných rarit: několik obrovských, dobře patnáctikilových dropů a také dva písaře myšilovy. Tito ptáci při chůzi skutečně připomínají písaře, který si velmi důstojně a zvysoka vykračující na procházku. Jejich tělo je naprosto nepopsatelné – ne, že by jednotlivé části neodpovídaly tomu, co by člověk u běžného ptáka mohl očekávat, ale každou z nich by hledal u úplně jiného druhu. Nohy mají moc dlouhé, tělo je na ně divně nasazené, ocas příliš vytrčený a hlavu zdobí korunka, nad kterou by zajásal i Vinnetou.

V poledne jsme se zajeli vykoupat do bazénu v kempu Halali, což bylo velmi příjemné, ale zároveň docela zneklidňující. Jak jsem už psala, den předtím nám přes silnici těsně před kempem proběhlo stádo slonů. Teď jsme na úplně stejném místě potkali další běžící slony, a to jak cestou tam, tak i cestou zpět. Přišlo nám to divné – že by tam vedla sloní dálnice? Nebo tam správa parku promítá hologram, aby přilákala turisty? Anebo jsme prostě měli jen takové štěstí? Nevím, každopádně to byla dostatečná odměna za průjezd

jednoznačně nejprašnější silnicí v celé té zaprášené oblasti. Po jejím průjezdu jsme měli auto plné mastného jílovitého a slaného prachu, který pokryl jednotným šedivým povlakem všechny naše věci a pronikl i dovnitř veškeré technické výbavy, takže všechny pohyblivé kusy začaly skřípat.

Jak jsme se blížili k východnímu konci parku, vyprahlá krajina začala jevit lehké náznaky zeleně a objevily se i větší skupinky stromů a množství termitišť. Úměrně tomu také vzrostlo i množství zvěře. Silnice vedla po samém okraji jezera Etosha, které, jak jsem už psala, je v srpnu rozpáleným placatým ložiskem soli, rozlehlým jako moře a stejně tak mizícím k obzoru. Kupodivu se i po něm pohybovala stáda zvěře, i když dost dobře nechápu, co z toho měla. K jídlu tam nenajdou nic a slízat tolik soli nejspíš taky nepotřebují. Ale možná je tam jen promítala fata morgana, která se nad jezerem úplně překonávala a budila naprosto reálný dojem, že jedeme kolem skutečné vody. Nejen, že se zrcadlila celá plocha od obzoru k obzoru, ale sůl jí navíc dodala i autentickou barvu vody a protější břehy budily dojem, že se odrážejí na vodní hladině.

Kousek před kempem Okaukuejo jsme téměř doslova narazili na dva spící slony. Stáli hned vedle silnice, trochu se pohupovali sem a tam a měli zavřené oči. Nechali se vyfotit ze vzdálenosti asi tří metrů a vůbec je to nezneklidnilo. Do večera jsme viděli ještě spoustu dalších slonů, jednoduše proto, že se, třeba na rozdíl od hyen, opravdu dobře hledali – když totiž člověk v té ploché krajině uviděl na obzoru skupinu bludných balvanů, mohl si být jistý, že to budou sloni.

Okaukuejo bylo obrovské, v rekonstrukci a bez pořádného napajedla. Centrum kempu tvoří stará vojenská pevnost, ve které je dnes restaurace a obchody. Kolem stojí spousta bungalovů a docela malý plácek na stanování, čímž se vysvětlilo, proč tam pro nás nenašli místo. Zato nám ale přidělili dva tak obrovské a luxusní bungalovy, až nám to přišlo nepatřičné. Každý domek obsahoval veliký pokoj vybavený spoustou obrazů a soch, jemuž dominoval postel s naaranžovanou moskytiérou, dále koupelnu velikosti menšího bytu, vydlážděnou břidlicí, do níž byla pod úroveň podlahy zapuštěná vana, a k tomu tam byly dvě oplocené terasy, aby si člověk mohl vybrat, zda chce sedět na slunci, nebo ve stínu.

Zato napajedlo bylo tak maličké, že k němu večer vůbec žádná zvěř nepřišla.

Čtvrtek 7. srpna

Noc v luxusním apartmánu byla sice příjemná a teplá, ale po předchozích mrazivých nocích strávených na čerstvém vzduchu se mi tam spalo docela špatně. Vzbudila jsem se tedy zase už v šest ráno a pokusila se trefit bez bloudění k vaně. Koupelna nebyla od pokoje oddělená dveřmi, takže jsem při sprchování zaplnila párou celý pokoj. To ovšem zdaleka nebyla největší nevýhoda tohoto uspořádání, ta se projevila až ve chvíli, kdy Mates šel vykonat velkou potřebu. V tu chvíli jsem ocenila venkovní terasu.

Díky této drobné nedomyšlenosti ve vybavení bungalovů a díky tomu, že jsme měli snídani v ceně a nemuseli jsme tedy po sobě sklízet a umývat nádoby (a ani skládat stany), se nám podařilo vyrazit na cestu už v osm. Došli jsme tedy k názoru, že těch 350 km k vodopádům Ruacana, ležícím na angolských hranicích, urazíme po silnici 1. třídy v pohodě do oběda. Chyba lávky.

První zdržení jsme chytili ještě na území Etoshi, protože jsme se prostě nedokázali s parkem rozloučit a cestou ven jsme zajeli k úplně každému napajedlu. Jak se ta krása blížila ke konci, přestali jsme najednou předstírat, že vidět slony, zebry nebo žirafy je nuda, a zase jsme nad každým kusem jásali jako malé děti.

Nakonec nám ale už opravdu nezbylo nic jiného než vyjet ven do africké reality. A ta byla tvrdá. Divoká zvířata nahradila stáda koz, dobytka a oslů, místo šakalů tam běhali toulaví psi a místo savany s buší jsme projížděli zpustlou krajinou plnou planých keřů a poválené trávy. Mezi termitišti vyrostly skupiny zakrsklých a kácejících se plechových chajdiček. Ty byly občas opatřené vtipnými vývěsními štíty jako Africana grand restaurant, Supermarket, Tynanic nebo Fashion for you. Obklopovaly je tisíce vraků aut a hromady potulujících se dětí a někam pochodujících dospělých. Jen napajedla tam byla stejná, ale tísnila se u nich stáda dobytčat. Podél docela kvalitní asfaltové silnice vedly po obou stranách široké prašné cesty zaplněné dobytkem, povozy taženými osly a pochodujícími lidmi. Lidé byli velmi malební – měli pestré oblečení, sošné štíhlé postavy, krásné děti, často ve školních uniformách, a ženy nosily obrovské rance či plastové barely na hlavách.

Celkově ale bylo smutné, jak moc civilizace proměnila tu půvabnou krajinu plnou zvířat. Nejdepresivnější byl průjezd dvěma největšími městy v oblasti, Ondangwou a Oskahati. Jedno z nich mělo být podle průvodce malebnější a druhé zase větší, ale jednak se nám je nepodařilo od sebe v té kontinuální zástavbě odlišit a jednak obě vypadala naprosto identicky: dlouhá hlavní ulice byla lemovaná evropsky vypadajícími nákupními centry, plechovými slumovými domky a trošku rozlehlejšími (čili obsahujícími

více než jednu místnost) přízemními betonovými domy stojícími uprostřed zaprášeného dvora bez jediného kousku zeleně nebo alespoň pokusu o nějakou výzdobu, ale zato lemovaného vysokou ohradou. V tomto dvojměstí jsme získali další zpoždění při snaze koupit Vojtovi konečně tu zatracenou kytaru. Místní domorodci se znovu projevíli jako mimořádně neinformovaná cháska a byli ochotní nás posílat z jednoho konce města na druhý, jen aby sakra nemuseli přiznat, že o žádné kytáře jakživ nic neslyšeli.

Otráveně jsme tedy natrvalo zanechali snahy získat v muzikální Africe takovou vzácnost, jako je hudební nástroj, a pokračovali jsme dál na sever. Krajina se naštěstí velmi brzy změnila a začala vypadat o něco přirozeněji. Objevily se v ní i první náznaky vody – kolem silnice se chvílemi táhly blátivé zavlažovací kanály, plné dětí, snažících se do proutěných košů chytit kromě ošklivých kožních chorob také něco většího, i když patrně méně trvanlivého. Boudy z vlnitého plechu vystřídaly skupiny homolovitých slaměných chýší, obehnaných proutěnými ohradami se šnekovitě zatočeným vchodem, jaký u nás mívají převlékárny na plovárně. I ta stádečka dobytka a koz vypadala tak nějak přirozeněji. Dokonce se i šžila s automobilovou dopravou a na přechodech přes silnici trpělivě čekala, až nic nepojede. Osli při pochůzkách za svými oslími záležitostmi nezřídká přesně podle dopravních předpisů pochodovali na levé straně vozovky, a když jsme je dohnali, spouštědne uhnuli za krajnici, aby se hned po našem průjezdu vrátili zpět na levý okraj cesty.

Při tomto tempu, neustále zpomalovaném dáváním přednosti nějakému dobytku, jsme do městečka Ruacana dorazili až úplně navečer. Kolem byla už skoro divočina – po okrajích silnice začali chodit černočerní Himbové, občas sice oblečení v riflích, ale mnohem častěji už i tradičním způsobem zamotaní pouze v soustavě kožených provázků, do kterých se cestou podařilo přibalit i nějaké to dítě.

Jediný funkční kemp ve městě jsme sice chvíli hledali, zato byl velice luxusní a dokonce disponoval i s pokusem o živý trávník. Kempovací místa nabízela přepychová stání pod stromy, vlastní vodovodní přípojku i s dřezem, elektrinu, porcovací stůl, lavičku a gril. Doplněné to bylo fantastickou restaurací, která zcela zbořila naše předsevzetí, že si dnes budeme vařit sami. Za cenu tlačenky ve vesnické hospodě jsme tam dostali neuvěřitelně přepychovou čtyřchodovou večeři.

A venku bylo tentokrát poměrně teplo i po setmění, vždyť jsme popojeli hodně na sever!

Pátek 8. srpna

Ráno jsme zajeli natankovat k pumpě, kde ve stejnou dobu nakupoval i školní autobus plný dobře vyvinutých středoškolaček. Holčičky za mnou příklusaly a s ohromným chichotáním mě perfektní angličtinou požádaly o snímek, že prý by chtěly fotku s blondýnou. Vůbec jim přitom nevadilo, že jen švindluji a jsem ve skutečnosti odbarvená tmavovláška. A tak se stalo, že náš historicky první snímek s Namibijci byl pořízený na jejich vlastním foťáku a neskončil v naší galerii, ale na facebooku jihoafrických školaček.

Z Ruacany jsme jeli asi deset kilometrů k angolské hranici, kde jsou stejnojmenné vodopády, prý zcela srovnatelné s Viktoriiniými. Bylo nám sice trochu divné, že neslyšíme hukot a nevidíme oblaka vodní tříště, ale říkali jsme si, že to je možná tím suchým vzduchem. Když jsme se dostali přes závoru do hraničního pásma a dorazili k vodopádům, došla nám pravda v plné síle. Věc se má takto: vodopády Ruacana jsou napájené dvěma řekami. Na jedné z nich je v Namibii postavená přehrada, zbytek řeky pak odputuje do Angoly, kde se spojí s tou druhou, na které je také přehrada. A ta už vypouští vodu výhradně spodem, a to několik kilometrů dál po „proudu“. Díky tomu jsme dorazili k obrovské suché skalní stěně, z níž asi dva metry nad zemí prýštil s vydatností špatně zatáženého vodovodního kohoutku ubohý čurůček vody. Vodopády se prý dnes obnovují jen občas v období dešťů, kdy je tolik vody, že zafunguje horní přepad z přehrady. Návštěvníci pak mají maximálně týden na to, vyrazit tam s foťákem. My jsme si tedy aspoň udělali vlastní vodopád a všichni jsme se tam vyčůrali, to bylo tak maximum zábavy, co se tam v době sucha dá najít.

A také jsme tam na dost dlouhou dobu uviděli poslední asfalt.

Podél hranice, kterou za vodopády tvoří řeka Kunene, začíná silnice vedoucí až k vodopádům Epupa, ležícím těsně u břehů Atlantiku. Celá je značená jako velmi těžce sjízdná a průvodce důrazně doporučuje ji projíždět výhradně v konvoji. My jsme ovšem po předchozích zkušenostech začali nabývat dojem, že náš průvodce od Lonely Planet je tak trochu mimo a že ho pravděpodobně psal někdo, kdo má zkušenosti maximálně tak s pěší cestou z Brooklinu na Manhattan. Praxe nám to potvrdila. Nejen že cesta byla velmi pohodlně sjízdná (pokud člověk akceptuje jízdu po udusané hlíně), ale dokonce byla i zhusta vybavená dopravními značkami, z nichž hned ta první povolovala rychlost 120 km/hod. Uznávám, že to bylo lehce přehnané, občas jsme se po kamenech a dírách sunuli pomaleji než šneci, ale konvoj jsme k tomu vážně nepotřebovali.

Po této silnici jsme jeli až ke křižovatce u Kunene River Lodge. Cesta sledovala řeku a těsně mýjela spoustu himbských vesnic, oplocených proutěnými ohradami, ze kterých vybíhaly ženy v místních krojích sestávajících z asi metrového provázku, dětského kapesníku a trochy korálků. Nedostatek ošacení Himbové nahrazují fantastickými účesy, doplněnými několika kilogramy ozdob a hlíny – tělo i vlasy si totiž hustě pomazávají jílem. Zpočátku jsme z toho byli dost rozpačití – jak Vojta trefně poznamenal, měli jsme velký problém se ženám dívat do očí – ale pak jsme se osmělili a začali u vybíhajících skupin zastavovat. Jejich standardní žádostí bylo „food“ nebo „sweety“, a to podle toho, zda byly žadateli ženy nebo děti. Smutným faktem je, že i v případě dětí následovala po uspokojení potřeby „sweety“ žádost o „food“, což mi přišlo poněkud zneklidňující – nedovedu si představit kterékoliv evropské dítě, které by si po bonbonech vzpomnělo na to, že potřebuje také pořádné jídlo.

Cesta kolem řeky byla velmi půvabná. Rákosím lemovaný veletok se točil mezi strmými břehy a zátočinami a vypadal tak mírumilovně, že by člověka ani nenapadlo, že tudy vlastně vede státní hranice. Vesnice tam tvořily výhradně proutěné chatrče a políčka byla sklízená evidentně ručně. Kdybych nevěděla, kolik různých armád tady v minulosti vraždilo, skoro bych řekla, že je to ráj na zemi. Vzhledem k časovému plánu jsme se jen velmi neradi museli otočit a vydat se dolů na jih. Tím jsme se dostali na trošku frekventovanější silnici, kde Himbové stáli u cesty asi v rámci své pracovní doby, což jim samozřejmě nebránilo v tom neznat kromě slov jako money, dolar nebo sweety ani sebemenší základy angličtiny.

Lehký šok jsme dostali ve chvíli, kdy jsme dorazili do města Opuwo. Troufám si říct, že tak pestrý Babylon se vidí málokde. Evropu zde zastupovaly supermarkety, benzínky a další „výdobytky“ civilizace, mezi nimi se procházeli nahatí Himbové, evropsky oblečení „civilizovaní“ černoši a Sanové oděni do něčeho, co ze všeho nejvíc připomínalo koloniální USA z počátku 19. století. Jejich ženy byly omotané mnoha desítkami metrů pestrých a bohatě nabíraných látek naaranžovaných do šatů s balónovými rukávy a na hlavách měly do neuvěřitelně kreativních tvarů uvázané barevně sladěné

šátky. Doprovázeli je chlapi v sukénkách, košilích a hranatých čepicích. Ale všichni bez rozdílu měli strašně špinavé nohy – většina z nich totiž byla bosá. Mezi nimi se proháněla auta, vítr vířil mráčka na prachu a pobíhaly děti, kozy i dobytek. Opět také nechyběly všudypřítomné odpadky a vraky aut. Pravda je, že nákup v supermarketu plném nahatých Himbek, které nám do košíku strkaly prášky na praní s vizí, že jim je zaplatíme, byl trochu surrealistickým zážitkem. Otázka, co propána v tom prášku asi tak potřebují vyprat, nás znervóznila natolik, že jsme si ani nenakoupili zásoby na víkend, což, jak se později ukázalo, byla velká chyba.

Z Opuwa jsme zamířili dál na jih, směrem na Sesfontein. Babylon národů a hory odpadků vystřídala pěkná krajina plná baobabů, termitišť, pasoucích se stád dobytka, ale i pštrosů, gazel a slonů (což jsme vyhodnotili podle dopravních značek podél silnice).

Špalířem mávajících dětí jsme dojeli až do kempu Kghowarib poblíž bývalé německé pevnosti Sesfontein. Kemp byl soukromý, takže nás přijal s ryze evropskou pohostinností (na mysli mám pochopitelně západní Evropu). Místa pro stany byla navzájem tak vzdálená a oddělená, až jsme měli pocit, že kempujeme ve volné přírodě. Bylo tam ale velmi pohodlné zázemí, postavené ze dřeva, proutí a kamene, takže dojem pobytu uprostřed přírody byl skoro dokonalý. A hlavně tam tekla dostatek teplé vody.

Sobota 9. srpna

Až teprve ráno jsem dokázala ocenit nádheru našeho kempu. Umývárny byly postavené z kamenných zídek sahajících do výšky metru osmdesát, neměly střechu a voda se v kotli ohřívala nad otevřeným ohněm. Ozdobené to bylo semeny a dřevem, místo

poliček byly ze zdi prostě jen vysunuté kameny, byla to čirá rustikální romantika. Taky tam ale byla děsná zima.

S vědomím, že je sobota a my opouštíme civilizaci, jsme se vydali nakoupit do Sesfonteinu. Tohle město bylo mnohem hezčí než Opuwa, pokud tedy člověk akceptoval doplňky

kreativně vytvořené z vraků aut – bylo z nich postavené všechno od zahradní lavičky přes boudu pro psa až pod obývací pokoj připojený k plechové boudě. Městu dominovala obrovská základní škola, na jejímž dvoře děti nacvičovaly něco podezřele připomínající vojenské manévry. Jinak tam nebylo už nic. Dost dlouho jsme například hledali pumpu, protože ji tvořil jediný stojan osaměle stojící uprostřed palmového háje. Obchod jsme nenašli vůbec, a tak jsme se vydali k jediné místní turistické atrakci.

Inzerovaná německá pevnost z roku 1901 je přebudovaná na luxusní hotel a vážně pochybuji, že v ní armáda měla plavecký bazén vyzdobený mozaikou znázorňující stádo slonů. Sama pevnost je maličká, zhruba velikosti menšího jihočeského statku, ale je moc pěkná. A roste v ní zřejmě jediný kvalitní trávník v oblasti, i když ten Němci na svědomí určitě také nemají.

Recepční nás nasměrovala do jediného krámku ve městě, a kdybychom kromě tří konzerv a deseti litrů balené vody koupili i pár pytlů mouky, úplně bychom ho zbavili sortimentu. V pokladně seděla korpulentní matrána oblečená v několika desítkách metrů fialové látky vyšívané zlatými ornamenty a se zlatým šátkem na hlavě, vyvázaným do tvaru silně připomínajícího kravské rohy. Naprosto nemám tušení, jak se něco takového dá bez lepidla, hřebíků a kladiva vyrobit.

Po krátké poradě jsme se rozhodli trochu změnit plán a vyrazit na jih po silnici C43 a z ní pak přímo na západ k moři do národního parku Pobřeží koster (Skeleton Coast). Silnice 1. třídy nikdy neviděla asfalt a byla rovná, jako by ji projektovali pouze za pomoci pravítka. Co jí chybělo na vertikálních křivkách, doháněla horizontálními. Ne, že by povrch byl špatný, spíš naopak, ale cesta bez pomoci mostů neustále překonávala koryta potoků a řek, v této roční době suchá jak troud. Před každým z nich byla vtipně umístěná značka „pozor brod“, načež následovalo prudké zhoupnutí dolů a hned nahoru, takže jízda ze všeho nejvíc připomínala pouťovou lochnesku. Dvakrát jsme v takovém brodu narazili i na mírný pokus o vodu, značně neúspěšný, ale jinak jsme dole vždy rozvířili jen oblak prachu.

Mimochodem – na téma prach bych při popisu cest po Namibii mohla napsat dizertační práci. Velmi znepríjemňuje samotnou jízdu, zejména když míjíte jiné auto, nebo za ním, nedejbože, nějakou dobu jedete – cestování se pak stává závodem o to, kdo vyjede z parkoviště jako první a kdo dokáže nejpozději zastavit na čůrání. Co je ale mnohem horší, je výsledný stav věcí uvnitř nákladního prostoru. Přestože měla naše zadní nástavba všechny dveře vybavené důkladným těsněním, večer co večer jsme vždy otevřeli prostor plný identicky šedivých věcí. Prach jsme měli

ve všem – v jídle, v elektronice, na oblečení, mezi zuby a pod očními víčky. Všichni jsme měli trvalou rýmu a vysušenou kůži. A barvu pleti pochopitelně ladila k našim věcem.

Kromě této nepříjemnosti byla ale cesta na jih nádherná. Krajina se docela zvlhla, kolem vyrostly kopce jako importované z Arizony, údolí byla porostlá lesíky připomínajícími řídký jabloňový sad a barva půdy rychle střídala všechny odstíny červené, žluté a okrové (jednou ze záhad vesmíru je, proč z těch krásných pasetových barev v našem kufru vždycky večer vznikl ten hnusný šedivý povlak). Lidí tam bylo pomálu, nemnohé vesnice, kterými jsme projížděli, se daly poznat jen podle několika vraků aut postavených pod stromy, a kozy a krávy se střídaly s pasoucími se gazelami, zebrami, žirafami a pštrosy.

Když jsme odbočili k moři, začaly se dít věci. Nejprve jsme projeli veterinární kontrolou, která se nám prohrabala v prachu na korbě, zkontrolovala, že opravdu nevezeme žádné maso, a vyhodila nám z auta gazelí rohy, které jsme ráno našli u silnice. Teprve hodinu poté jsme dorazili k hranicím parku, kde jsme zjistili, že na vjezd musíme mít povolení založené na objednávce pokoje v jediném kempu oblasti, v Terrace Bay. To nám ale chlápek v kanceláři ochotně vyřešil telefonátem do kempu a rezervaci dvou pokojů. Vnikli jsme tedy do parku a naše cestovní rychlost se okamžitě snížila

na polovinu: kolem se začaly objevovat duny všech barev a tvarů a roztodivné rostliny, včetně místní rarity Welwitschie podivné. Tato nahosemenná rostlina je pohrobkem druhohor, a přestože patří k jehličnanům, připomíná spíš odrbaný okraj plátěné střechy, připevněný ke zpuchřelému dřevěnému hrnci

zakopanému do země. Jméno „podivná“ si naprosto zaslouhuje. Má pouhé dva listy, zato však nejdelší ze všech rostlin – mohou dosahovat délky i šesti metrů, ale hned u kmene se třepí a zamoťávají. Samotný kmen je vysoký jen pár centimetrů, zato klidně o metrovém průměru. A aby těch paradoxů nebylo dost, kořen může sahát do hloubky i 20 metrů. Když tuto rostlinu Frederik

Welwitsch v roce 1859 objevil, klesl prý úžasem na kolena. Ani se mu nedivím. I nám, zvyklým od malička sledovat dekorace sci-fi a fantasy filmů, vytvořené týmy výtvarníků, přišla taková věc docela neuvěřitelná.

Poněkud zneklidňující byl fakt, že jak jsme se blížili k moři, teplota vytrvale klesala z původních 28° C na výsledných patnáct. Ty palubní teploměry ukázal ve chvíli, kdy jsme uviděli moře, a už se pak odmítl pohnout zpět. Spolu s teplotou zmizelo i slunce a my jsme se náhle ocitli v počasí podobném tomu, které běžně panuje v severním Skotsku. Je to dané tím, že studený Benguelský proud žene vodu od Antarktidy k africkým břehům, kde narazí do horkého vzduchu s razancí rozjeté parní lokomotivy a se stejným výsledkem: celé pobřeží zahalí hustou mlhou. Proto jsou také namibijské břehy plné vraků lodí nešťastných navigátorů, kteří si v mlze schrupli a zapomněli měřit hloubku vody. Odtud údajně pochází i název Pobřeží koster. Osobně si ale myslím, že se to tak spíš jmenuje proto, že je celý břeh hustě posetý kostrami zvířat, a to jak mořských, tak i suchozemských – po kostech jsme tam šlapali všude, kdekoliv jsme se přiblížili k vodě. Na břehu je totiž překvapivě živo, písek je plný stop po kopýtkách i tlapách a osobně jsme tam potkali i jednu gazelu skákavou. Užijí se tam dokonce i populace pouštních lvů. Myslím, že i za tohle může zmíněná mlha, která do pouště přináší životodárnou vláhu.

Terrace Bay tvoří pár poměrně vzhledných zděných domků pro domorodce, zaměstnané v kempu a v hale na zpracování ryb. Dál je tam už jen jeden obchůdek a benzínový stojan, na který jsme se museli doptat, protože ho zákeřně ukryli do plechové skříně. Kemp vypadá trochu jako letní škola, tvoří ho soustava montovaných domků, ale je pohodlný, i když trochu vybydlený. V ceně ubytování je jídlo a společná jídelna je velmi zajímavá, protože má stěny hustě popsané vzkazy všech dřívějších návštěvníků – ano, Čechy a Slováky jsme tam našli také.

Noc jsme prožili v nevytopené promrzlé chatce, obklopení burácením příboje.

Neděle 10. srpna

Teploměr se ráno konečně pohnul, klesl na 12° C. Všechny naše věci byly vlhké a zmrzlé, venku fičel prudký vítr. Poměrně rádi jsme vlezli do auta, pustili si topení a uprchli do vnitrozemí, kde svítí slunce a je přívětivých 28° C.

Oteplilo se a rozsvítilo hned, jakmile jsme ztratili pobřeží z dohledu. Vraceli jsme se skoro stejnou cestou, ale za hranicí parku

jsme odbočili na jih k Twylefonteinu, což je jedna z mnoha oblastí v Namibii, kde se vyskytují hojné skalní kresby. Tyto jsou asi ze všech nejznámější – kolem řeky Tsiseb neznámá kultura do pískovce vytesala obrazy před více než 6000 lety. Pískovec je v této oblasti všudypřítomný. Vyskytuje se ve formě rudých divokých skalních útvarů, které trčí z krajiny porostlé žlutou travou a zelenými stromy a pod sytě modrou oblohou vypadají ve slunci naprosto úchvatně. Pak se tam bohužel nachází i ve formě písku, který leze do auta, mezi prsty na nohou, do očí a do jídla.

Twylefontein je ryze komerční záležitost a my jsme bohužel zjistili, že skončila divočina a začal turistický ruch. Obrali nás o vstupné a oplátkou nabídli prodejnu plnou předražených suvenýrů. Naštěstí k tomu i dodali skvělou průvodkyni, která nás a skupinu čtyř Poláků hnala od jedné kresby ke druhé, vysvětlení nám podávala jako skupině dětí, zkoušela nás, jestli jsme ji poslouchali, a s ostatními průvodci se domlouvala damarsky. Damarština patří mezi kójsanské jazyky a je plná různě modulovaných mlaskavých zvuků. Když chvíli posloucháte hovor v této řeči, nutně nabydete dojmu, že jste se ocitli uprostřed skupiny lemurů nebo nespokojených učitelů. Nedovedu si představit, jaké metody musí používat místní logopedi.

Skalní kresby zobrazovaly všechna zvířata, která jsme viděli v Etoshi, a navíc i tuleně. Zajímavé je, že dnes v této poušti už žádné z nich nežije – u tuleňů je důvod evidentní a ostatní zvířata neu-

stála změnu klimatu a odtáhla do zelenějších krajín. U řady zvířecích portrétů byly vytesané i jejich stopy a také vrypy, snad značící počet. Že by šlo o nějaké zprávy o množství lovné zvěře? Nebo to byla Komenského škola hrou? Po těch tisíciletích to už nikdo neuhádne.

Prohlídka trvala asi jen hodinu, takže

jsme pro změnu začali dohánět zpoždění oproti původnímu plánu a rozhodli se hned přejet k nejvyšší hoře Namibie, Brandbergu (2606 m n. m.). Jeho masiv se v oparu nad obzorem objevil hned za Twylefonteinem, a pak jsme k němu jeli ještě dobré dvě hodi-

ny. Tedy, dalo by se to asi stihnout i dřív, kdybychom se nerozhodli vzít to zkratkou. To, co na mapě vypadalo jako dvacetikilometrová pohodlná přepona trojúhelníka, vedoucí přímo ke kempu, se v praxi ukázalo jako průjezd lávovým polem, navíc plným cest, z nichž řada skončila slepou uličkou. Nijak jsme toho nelitovali, protože cesta byla zajímavá, výhledy úžasné a času jsme v podstatě měli dost. Několikrát jsme také překřížili řeku Tsiseb, která musí být hotovým veletokem, když nemá vyschlé koryto.

Nakonec jsme to přece jen dokázali a vyjeli jsme přímo u kempu pod Brandbergem, kde jsme měli v plánu přespat. Byl to naprosto nejoriginálnější kemp, jaký jsme zatím navštívili – bar a luxusní restaurace byly obklopené velkou pouštní botanickou zahradou s cestičkami lemovanými kameny, rybníčky s rybami a kachnami a několika ptačími voliériami. Také disponoval dvěma dost špinavými bazény a kempem vzdáleným asi půl kilometru, a to bez elektřiny a s dost ubohými sociálkami bez teplé vody, vlastně vůbec téměř bez vody. Zato kempovací místa byla obrovská, stíněná stromy a plná zvěře (na recepci dokonce viselo upozornění, že kemp občas navštěvují divocí sloni a bydlení v něm je tedy jen na vlastní nebezpečí – to jsme ovšem vyhodnotili jako obyčejné turistické lákadlo). Když foukal vítr správným směrem, přinášel nám zemitý zápach podobný nějakému hodně málo navštěvovanému kotci v zoo.

Na večeři jsme potmě dotápali do restaurace. Její průběh byl dost zvláštní, ostatně jako všechno v tomto kempu. Hlavní chod se vydával formou bufetu, který fungoval na zatleskání, po němž se ti poučenější vymrštili za židlí a pádili si pro jídlo, ti méně poučení pak stáli frontu, na jejímž konci shledali, že velká část chodů už došla. Po jídle nám oznámili, že nás čeká představení domorodé hudby. Vzápětí se k bufetu seběhly kuchařky z kuchyně, oblečené ještě v zástěrách a hygienických čepičkách na hlavě, číšníci, barman i vedoucí tohoto podniku, přidala se i početná skupina dalších černochů, pro změnu oblečená v zimních bundách a pletených čepicích, a pak to pořádně rozbalili. Navzdory jejich pracovním kuchyňským uniformám člověk úplně viděl, jak mezi nimi hoří oheň a oni na závěr odtančí vytesat do skály další žirafu. Každou z písní začali podupáváním, pak některý začal zpívat a ostatní se k němu postupně přidávali. Každý zpíval něco jiného, tančili si u toho a celé to bylo velmi muzikální, přestože k tomu nehrál jediný hudební nástroj. Rytmus udávala postarší korpulentní kuchařka, které zpívala hlasem operní pěvkyně a podupávala si s razancí stepující slonice. Jako úplně nejlepší jsme vyhodnotili píseň o alkoholickém nápoji, nazvanou Amarula, amarula, amarula-rula-rula – to slovo samo je tak rytmické, že k africkému zpěvu přímo

vyzývá. Nedovedu si představit, že by takto šlo zhudebnit třeba veltlínské zelené, pozdní sběr. Nakonec pochopitelně celé hudební těleso obtančilo sál s čepicí a vybralo ji plnou peněz.

My jsme si u auta pak udělali pěkný oheň, sledovali měsíc v úplňku, který na jihu nemá na sobě ten obličej, jaký nám ukazuje v Evropě, ale je na něm kresba nejvíc ze všeho podobná sedícímu zajáci. Přišel k nám posedět obrovský kocour a všem nám bylo moc dobře. Všude bylo ticho, měsíc svítil jak na divadelní scénu a k tomu i za tmy zpívali ptáci. Občas je z dálky přehlušila amaru-la-rula-rula, kuchařky asi vybíraly do čepice i jinde.

Pondělí 11. srpna

Když jsme ráno jeli zaplatit do recepcce, zjistili jsme, že tam před námi byli na návštěvě divocí sloni a ve snaze dostat se k bazénu vyvrátili vstupní bránu i s kusem zdi. Říkala jsem si, že by asi bylo dobré začít brát některá upozornění vážně, přece jen nejsme ve střední Evropě. Trochu nás sice mrzelo, že jsme ty slony neviděli, ale když jsme tak koukali na obrovskou hromadu pobořeného zdíva, tak jsme vlastně byli spíš rádi.

Mates byl pochopitelně odhodlaný dobýt nejvyšší horu v zemi. O Brandbergu jsme získali spoustu rozporuplných údajů: že se nahoru chodí plné tři dny, že se tam vůbec nesmí, že se tam jezdí autem – každý z našich zdrojů tvrdil něco jiného. Rozhodli jsme se tedy nejprve navštívit White Lady, nejznámější namibijskou skalní kresbu ležící na úpatí masivu, kde jsme doufali od průvodců získat nějaké přesnější informace. Cestou jsme nabrali stopaře v uniformě zaměstnance národního parku, který nám všechno vysvětlil. Bohužel to byla ta pro nás ta nejhorší varianta: na vršek Brandbergu se smí chodit jen s průvodcem a cesta trvá tři dny. Tím bylo o dalším programu rozhodnuto a Mates se musel rozloučit s myšlenkou na zářez za další dobytý vrchol. Vzápětí jsme se od našeho spolucestujícího ale také dozvěděli, že skalní kresby jsou od parkoviště nejmíň hodinu cestu pěší chůze a i tu lze uskutečnit jen s průvodcem, což byl shodou okolností on. Tak jsme si ho hned najali.

Rhyon byl chválabohu velice upovídaný a znal toho víc o přírodě než o historii, což nám plně vyhovovalo. Ukazoval nám čerstvé stopy levharta (jen pár hodin staré), kolonii damanů afrických, trochu přerostlých svišťů, kteří kolem skotačili po skalách, spoustu ještěrek, varanů a v louži pulce žlutě tečkované žáby. Z rostlinné říše nás upozornil na kytky používané na kosmetiku, další jako deodorant nebo jako jed a také na červenou comifloru, používanou na všechno. Cesta vedla rozeklaným údolím, ve kterém

teče od ledna do dubna voda, a to zřejmě dost vydatná – na stro-
mech bylo vidět naplavenou travu ve výšce dobrých dvou metrů.
A v dolní části údolí byla věc v Namibii velice vzácná, voda tam
ještě dokonce i trochu tekla a my jsme ji překonali brodem, zhru-
ba metr širokým a centimetr hlubokým.

Samotná White Lady, česky bílá dáma, ve skutečnosti není ani
dáma, ani bílá. Pravděpodobně se jedná o zobrazení šamana na-
třeného hlinkou, a ten zavádějící název mu dal zmatený francouz-
ský archeolog, který na zobrazení přehlédl obrovský penis. Navíc
mu ani nedošlo, že všechny obrazy žen mají vždy nepřehlédnutel-
ná prsa, ať už jsou krasavice zachycené z kterékoliv strany. Kromě
zmíněných postav jsme na skalách viděli i žirafy, zebry, přímorož-
ce, hady, nosorožce a dokonce opět i tuleně a děšť. Rhyon nás
totiž za čtyřstovkový příplatek vzal nad rámec oficiální prohlídky
i dál do kopců, kde byly další skalní kresby, minimálně srovnatelné
s White Lady. Došli jsme až na dohled hlavního vrcholu a výhledy
tam byly nesrovnatelně lepší. Dozvěděli jsme se přitom spous-
tu dalších podrobností, jako třeba původ jednotlivých barev, po-
užívaných na malby. Červená je brutálně jednoduchá, dělala se
z krve, bílá je z prudce jedovaté rostliny, dodnes používané k lovu
zvěře (zajímalo by mě, kolik malířů se dožilo dokončení svého vý-
tvoru), hnědá z bahna, kterým se dodnes mažou Himbové a černá
z manganu.

Během prohlídky nám Rhyon dával lekce damarštiny a byl zcela
unesen tím, že Mates s Vojtou jako první Evropani po něm doká-
zali bezchybně opakovat předříkávaná slova. Hlasité mlasknutí,
které ti dva do té doby považovali za svůj výjimečný dorozumívací
kód, jaký nikdo jiný na světě neumí, se každý Damar naučí každý
zhruba ve věku dvou let.

Rhyon nám pak poradil pokračovat dál na Cape Cross po přímce
přes Messum Crater a vyhnout se hlavní silnici, která je nudná
a zdlouhavě to objíždí. Byla to velice dobrá volba, protože celý
den jsme nepotkali jediné auto, cesta přitom byla sjízdná a kra-
jina úžasná. I když ze začátku, když jsme objížděli Brandberg, to
moc slibně nevypadalo. To, co tam vydávali za silnici, bylo dost
úzké, klikaté a plné děr a balvanů. Způsobila jsem tam jedinou
vážnější hádku naší dovolené, když jsem při řízení přehlédla ob-
rovský balvan na cestě a vzápětí neustála Matesovu přednášku,
pro velký úspěch zopakovanou desetkrát za sebou, o tom, jak
blbě řídím, jak jsem nepozorná a co všechno bych měla zlepšit,
nejen na svém řízení. Probíhající a stále graduující slovní přestřelku
ale naštěstí rozehnal Vojta, který na nás ze zadního sedadla na-
jednou zvučným hlasem zařval: „Držte už konečně zobáky!“, čímž
nás natolik vyvedl z míry, že jsme pak už opravdu drželi zobáky.

Sama krajina by ovšem setřela všechny kolize sama od sebe – vjeli jsme totiž do pouště Namib a tam to bylo hezčí a hezčí. Nejprve

zmizely keře i stromy a kolem rostly jen welwitschie a nizoučká žlutá tráva. V zemi zela spousta obrovských dř, obývaných surikatami. Silnice byla většinou dost velkoryse pojatá stylem „zhruba drž směr a jeď, kudy chceš, ale hlavně nespadni do jámy a vyhni se kamenům“. Cesta vedla víceméně k moři, aniž by bylo úplně jasné, kde

přesně leží. Kolem se tyčily skály v dávnověku vytvořené pádem meteoritu, proplétaly se welwitschie, pobíhaly surikaty a vůbec to bylo nádherné. Nikde žádní lidé, ani domorodci. Jen uprostřed byl nějaký turistický cíl, což byl skalní převis, pod ním dvě ohniště a nečitelná plechová cedule.

Ta nádherná pustina pak kousek před pobřežím skončila stolečkem, odpadkovými koši a silnicí protaženou od Cape Cross, po které tam vozí turisty. Díky tomu jsme se do kempu dostali oproti plánu ještě před setměním a v dvanáctistupňovém, životu nepřátelském prostředí jsme byli nuceni postavit stany hned vedle rozbouraného moře, protože tam bylo plno Japonců s kufry na kolečkách a volné pokoje už na nás nezbyly. Kemp byl ale velmi komfortní a měl pohodlné a vytápěné sociálky s dostatkem teplé vody. A hlavně nabízel naprosto dokonalou gurmánskou restauraci, kde v krbu hořel obrovský oheň. Tak jsme se tam najedli, ohřáli, konečně ochutnali opěvovanou amarulu (je to něco příšerně sladkého, chutí mezi vaječným likérem a baileys) a šli spát do promrzlých stanů.

Úterý 12. srpna

V noci nakonec zase tak strašná zima nebyla. Vlastně nám všem spíš bylo dost vedro, protože jsme si utěsnili stany, vytáhli spacáky a navlékli ponožky, jen abychom zjistili, že zatímco ve vnitrozemí klesá teplota z 30°C ve dne na pouhé 2°C v noci, na pobřeží

se teploměr bez ohledu na čas trvale drží na 14°C. Ráno jsem se tedy snad poprvé vzbudila odpočatá a zahřátá a počasí už mi pak nepřišlo vůbec nijak strašné. A navíc nás čekal další den plný úžasných zážitků.

Začali jsme ho v lachtaní kolonii, což je hlavní atrakce Cape Cross. Čítá asi 100 tisíc obyvatel druhu *Arctocephalus pusillus*, a ti jsou všichni nacpaní na maličkém plácku skal a písku a zřejmě je vůbec nevzrušuje, že je nad nimi vybudovaný můstek plný fotících turistů. A že je co fotit! Tak neuvěřitelné hemžení davů není snad ani na hlavním nádraží v Tokiu. Lachtani přes sebe lezou, perou se, kojí mláďata, hledají mámy a všichni se přitom bez přestání drbou, bečí jako ovce a přišerně smrdí. Zážitek to byl asi takový, jako bychom po větru od jatek sledovali Brownův pohyb. Bylo to krásné, dojemné i smutné. Mláďata tam běhala a volala mámu, ta, která ji nemohla najít, zkoušela partyzánsky odpít mléko cizím samicím, které se tím probraly ze spánku a vetřelce s řevem vyhnaly. Pár nešťastníků se tam vleklo zamotáno do sítí a provazů. Mladí samci si nacvičovali souboje a nevšimli si silícího přílivu, který je náhle smetl ze skály, ale oni, jen co se nadechli, pokračovali v bitce dál ve vodě. Nemohli jsme se od té podívané odtrhnout, zápach nezápach.

Ale čas byl neúprosný a nakonec už se nedalo jinak než pokračovat dál na jih. Cesta po pobřeží byla dost nudná, protože vpravo bylo rovné moře, vlevo plochý písek, obojí celé hodiny jízdy bez jakékoliv změny. Kromě častých smyků představoval jediné zpestření vrak jakéhosi remorkéru, usazený na písku a obklopený dost vyhublými černochoy, kteří se nám pokoušeli prodat kameny a mušle nalezené na břehu a dokonce jako reklamu v písku vykládali kostru piráta.

V poledne jsme dorazili do Swakopmundu, což je překvapivě krásné a čisté německé město, stojící mezi písčnými dunami a mořem. Německá posádka ho sice opustila už před sto lety, germánský vliv ale přetrvál a nebýt palem, člověk by mu mohl skočit na špek a myslet si, že je někde na bavorském venkově.

My jsme tam měli dost jasný cíl, zajistit si vyhlídkový let nad pouští. Vzhledem k předchozím zkušenostem s radami typu „jasně, že to jde, určitě tam jedte, někdo to tam určitě dělá“, kteréžto měly

většinou zcela negativní výsledek, jsme očekávali dlouhé pobíhání a vyptávání se zhruba pětiprocentní vyhlídkou na úspěch. Němci ale zafungovali i po stu letech a už po půlhodině nám v kanceláři na hlavní třídě nejen zařídili let, ale i pomohli najít volný hotel, což byl v hlavní turistické sezóně docela solidní výkon.

A pak už nás čekal let. Na letišti nám přidělili pětimístnou cessnu s pilotem, který vypadal, jako by právě opustil řady wermachtu. Dostali jsme špunty do uší, pytlíky na zvracení a radu, kudy vyskočit v případě havárie, a už jsme letěli. Bylo to něco nepopsatelného: pod námi se střídaly písčné duny s ostrými hřbety, tu seřazené lineárně jako špagety vedle sebe, tu ledabyle rozházené, občas přerušené skálami a řídkou zelení. Krajinu protínala podzemní řeka Kuiseb, z výšky viditelná jako pás tmavé zeleně tvořící

hráz, která zadržuje žluté písčné duny, aby se nevrvhly na šedivou plochou krajiny na druhé straně. Stáda zvěře, občasné skupinky domků, stékající se koryta vyschlých potoků, silnice i stopy jednotlivých aut, všechno pod námi leželo jako plastická mapa. A pak moře – bílý příboj tříštící se o skály, vraky lodí, skupiny

lachtanů a plameňáků, hejna velryb a delfínů, rozsáhlé pravoúhlé nádrže na výrobu soli, podle koncentrace v různých barvách, a nakonec Walvis Bay a Swakopmund, shora ještě hezčí než když jsme jím projížděli. Vylezli jsme šťastní, ale úplně hlouzí. Pilot nám potřásl rukama a k mému zklamání nesklapl podpatky, ale jen si zapálil cigaretu.

Před spaním jsme si prošli město plné obchodů, bank a hospod. Mělo tak sugestivně koloniální vzhled, že jsme pořád čekala, kdy zmizí auta a do ulic vyjede na koních německá armáda se špičatými přilbami a třásněmi na ramenou. Nestalo se tak, tak jsme si aspoň dali v restauraci našeho Europa Hofu k večeři gazelu a pštrosa, připravené zcela podle pravidel německé kuchyně.

Středa 13. srpna

V noci byla děsná zima i v našem luxusním hotelu, a to i přesto, že jsme si pustili topení a přidali extra deku. Faktem je, že v zemi, kde se v oknech používají zásadně jednoduchá skla a ve zdech zejí často otevřené průduchy, místnost nevytopíte a nevytopíte, ani když k tomu použijete německé topení. Ráno nicméně bylo slunečné, i když pořád dost mrazivé, a jak jsme pak během dne zjistili, přišla opravdová africká zima – teplota se dokonce ani ve vnitrozemí nevyšplhala nad 22 stupňů.

Znovu jsme si prošli úhledný Swakopmund, nakoupili jídlo na několik dalších dní, a pokračovali do sousedního Walwis Bay. Obě města se od sebe dost liší, a důvod je jasný – zatímco Swakopmund patřil Němcům a dodnes je plný roubených staveb a luteránských kostelů, Walwis Bay bylo anglické a tvoří ho tedy domy s doškovými střechami a strohými britskými stavbami z neomítnutých cihel.

Také tam mají úžasnou přírodní zajímavost nazvanou The Lagoon, což je, samozřejmě, laguna, plná vodního ptactva. Den předtím jsme ji viděli z letadla, a už tehdy vypadala jako petriho miska. Když jsme se v ní ocitli fyzicky, zjistili jsme, že je to plochá pláž, úplně přečpaná plameňáky všech barev, tvarů a velikostí, a také pelikány, racky a spoustou dalších ptáků, jakož i obrovskými medúzami, po odlivu smutně umírajícími na písku. Na nábreží stály ty nejluxusnější domy, a když jsem tak sledovala ty tuny z nebe padajícího ptačího trusu a poslouchala všechno to hlasité kejhání, říkala jsem si, že za těchto okolností i romantičtí plameňáci můžou obyvatelům dost brzo připadat spíš jako dost protivná cháska. My jsme si je nafotili ze všech stran, a pak jsme je docela rádi nechali za sebou – ať už vypadají jakkoliv vznešeně, pořád jsou to přece jen přerostlé na růžovo obarvené kachny.

Vydali jsme se do vnitrozemí podél „toku“ řeky Kuiseb. Už včera jsme viděli z letadla, že řeka je to asi natolik, nakolik jsou vodopády Ruacana plné vody. Řeka sice občas teče, ale skutečně jen málokdy, protože voda se většinou schovává pod zemí a její přítomnost se dá poznat jen podle linie husté vegetace, zářící v poušti jako dlouhý zelený had. Ústí do pak Laguny, což se zase pozná jen podle těch plameňáků.

Silnice bohužel vedla po té nezajímavé straně řeky, tedy v nudné ploché poušti, nikoliv písčnými dunami na druhém břehu. Tam je přírodní rezervace, smí se tam jen se zvláštním povolením a cesty pro jistotu nejsou zanesené ani v GPS. Nakonec se ale ukázalo, že i na severní straně je pro jízdu potřeba povolení, což jsme s dovozením ignorovali, protože nám tuto informaci sdělili na tabuli umístěné až 30 km daleko od pobřeží. Kontroly ani závory tam nebyly

žádné, takže jsme projeli a prošlo nám to bez problémů. Cestou jsme míjeli spoustu ubohých vesniček tvořených splenými plechovými domky a poboženými ohradami. Poté, co jsme za sebou měli ty krásné vesnice Himbů, stavěné tradiční metodou ze dřeva a trávy, to byl dost smutný pohled. Občas u toho stála toyota a ta tam vypadala obzvlášť bizarně.

Cesta byla nicméně trochu nudná, poušť tam měla podobu na prosté roviny a vypadala jako uválcovaná plocha připravená na položení fotbalového trávníku. Na jednom místě si ale Mates na mapě u rozcestí všiml jakési spleti cest jen pár stovek metrů od naší trasy a ze zvědavosti se tam zajel podívat... a nestačili se divit. Pod úrovní okolní krajiny tam terén řeka rozrušila a vytvořila spletité údolí plné zákrutů, odboček, půvabných zákoutí, zeleně, stromů a bohatého života. A my jsme to málem minuli! Nejspíš právě takhle vypadá celé řečiště Kuisebu!

Po této krátké mezihře jsme pokračovali dál tou nudnou rovinou, kde jedinou změnu občas představovalo pár trsů suché trávy. V jednom takovém místě bylo vybudované betonové napajedlo, do kterého vodu čerpala větrná vrtule. A najednou byla kolem spousta života – zničehonic se objevily zebry, přimorožci, gazely i pštrosi. Nebyli ovšem tak neteční k našemu autu, jako ti v Etoshi, ale velmi dobře si nás hlídali a nepustili blíž k tělu. Bylo evidentní, že TADY se zvěř lovit může.

Navečer jsme se přiblížili na pouhých 200 km zpět k Windhoeku a tím pádem jsme měli za sebou polovinu Namibie. Smutné. Díky blízkosti hlavního města se krajina prudce zatraktivnila. Zvlnily ji nádherné vrstevnaté kopce, rozryté kaňony řek a dokonce jsme projeli po svém prvním namibijském mostě. Sice pod ním nebyla voda, ale byl to opravdový, nefalšovaný most!

Navečer jsme u městečka Soliter zastavili v úžasném kempu, kde nám přidělili tak velké privátní kempovací místo, že by se na něm dal postavit středně velký cirкус i se zvěřincem. Jeho součástí byly dokonce i vlastní, zcela privátní sociálky. Něco takového se snad vyskytuje jen ve snech. Navíc byli

majitelé fanatickými milovníky zvířat, takže nás navštívili jejich psi, u domu se potulovaly kočky a pávi, vevnitř na nás, zavěšený na bidýlku hlavou dolů, jedním okem zíral papoušek a v akváriu plavaly zlaté rybičky. Příroda tu vstřícnost vycítila také, takže celý večer a celou noc v okolní savaně zpívali ptáci a kejhalý jakési pouštní kachny. Ty si to tedy ale mohly odpustit.

Čtvrtek 14. srpna

Ráno jsme si zatopili v kotli u našich soukromých sprch a než jsme se nasnídali, nakrmili ptáky a podrbali psy (a nechali je dojíst zbytky po nás a ptáčích), voda ve sprše byla teplá. Po snídani jsme vyrazili po silnici C14 k městečku s počítačovým názvem Solitaire, to jsme ale minuli a namířili si to k horám zvaným Naikluft Mountains. Vrcholky tam dosahují téměř 2000 m n. m. a je to oblast, kde se celoročně vyskytuje tekoucí voda i jinde než ve sprše.

Samozřejmě se za to platí, jak jinak. Ze široké hlavní silnice, která byla nebývale dobře udržovaná a bez přestání po ní jezdily scrapery a rozhrnovaly její povrch tak, aby ještě víc prášil, jsme odbočili na boční silnici, kde se k prachu přidaly i obligátní „brody“ vzbuzující dojem, že jsme omylem odbočili na pouťovou atrakci. Z ní vedla odbočka do parku, museli jsme si otevřít bránu, a na konci zaplatit vstupné, rovnající se ceně za jednu noc pro čtyři osoby v kempu. K tomu jsme dostali nacyklostylovaný pláněk cesty a detailní poučení, jaké se dává před školním výletem těm nejtupějším žákům. Když jsme slíbili, že se opravdu budeme držet žlutých značek, že opravdu nikam neodbočíme, že se skutečně nenapijeme vody z potoka a že rozhodně ohlásíme návrat, byli jsme konečně vypuštěni sami a bez dozoru do přírody.

Stálo to ovšem za to. Zvolili jsme si střední z nabízených trailů, 17 km dlouhou cestu, počítanou na 7–8 hodin, kterýžto čas Mates zavrhl jako naprosto nesmyslný a hnal nás tou nádhernou přírodou poklusem ve snaze zkrátit dobu na polovinu. Byla to dost škoda, protože podél cesty byla věc v srpnové Namibii naprosto raritní, a to volně tekoucí voda. Trasa nás vedla korytem potoka na vrcholky hor, a pak zase korytem dalšího potoka zpět. Obě „mokré“ části stezky byly naprosto úchvatné. Říčky se tam náhle objevují v plné síle – prostě z ničeho nic v korytě najednou teče voda – a stejně náhle mizí a voda opět neteče. Mezi tím se střídaly malé vodopádky s tůňkami a zátočinami, plnými žab a pulců, a rychle tekoucími úseky. Kolem rostla změť bambusu, tchýniných jazyků, akácií a řady rostlin a stromů, které nedokážu pojmenovat. Když pod vrcholky voda zmizela, vystřídaly tu bujnou zeleň typické pouštní rostliny, jako jsou kaktusy a spousta jiných pichla-

vostí. Výhledy byly úžasné a občas dokonce i odpovídaly nadmořské výšce a připomínaly naše pohoří. I když musím přiznat, že během výletu na Malou Fatru bych mezi kaktusy asi těžko narazila na kostru zebry.

Prostě a stručně, bylo to nádherné. Sice jsme nakonec neušli slibovaných 17, ale plných 20 km, protože Namibijci umí dobře spoustu věcí, značení cest mezi ně ale rozhodně nepatří. Největší radost z toho měl Mates, neboť jsme to stihli za pět a půl hodiny. Hned po návratu se běžel pochlubit do turistického centra. Taký tam musel nahlásit, že nás nic nesežralo, že jsme se neutopili a že na nás nespadl ani jeden meteorit.

Pak už jsme se bez zdržování vydali do Sesriemu, což je výchozí místo k největší namibijské atrakci, písčným dunám Sossuvlei. K nim je naprostou povinností každého skutečného cestovatele a fotografa vyrazit současně s otevřením parku (což je spolu prvním paprskem slunce), předběhnout davy ostatních turistů a vyfotit si aspoň malý kousek písku bez lidí. Bohužel se ukázalo, že i Mates se cítí jako skutečný a nefalšovaný cestovatel a fotograf. Jen proto jsme Naikluft Mountains procválali takovým tempem a v Sesriemu se pokusili zakempovat hned u brány do parku. To byl ovšem problém a v té chvíli se projevilo, že spíš než zkušený cestovatelé jsme nepřipravení žabaři, kteří si ještě doma neudělali rezervaci na ubytování. Po dlouhém vyjednávání se nám podařilo sehnat nocleh na vyprahlém plácku bez jakéhokoliv vybavení, se záchodkem vzdáleným asi půl kilometru a ještě vzdálenějšími sprchami. Grilovací místo ale samozřejmě nechybělo – až jednou Namibijci přistanou na Marsu, tak dám krk za to, že tam ohniště s roštem postaví dřív, než vyvěsí státní vlajku.

Za úplné tmy jsme si tedy na ohni připravili čtyři obrovské steaky, přidali k dnešnímu výletu další dva kilometry cestou do sprch a odešli spát ve šťastném očekávání, že zítra ráno vstáváme v pět a vydáváme se na rychlostní závod směrem k dunám.

Pátek 15. srpna

Mates si sice nastavil budík ráno na 5.00, ale přesně podle mého očekávání se vůbec nevzbudil. Rodinu jsem tedy v 5.10 burcovala až já a blbou náladu mi trochu spravil pohled na dezorientovanou trosku Matesa, kterou jsem dlouze třepala. Za tmy a děsného krávu, který vzbudil i tu část kempu, co si nehrála na drsnáky, jsme se sbalili a vyrazili směrem na Sossuvlei, což čítalo dobrých 60 km cesty. Spolu s námi se tam opravdu hnala i kupa dalších magorů, ve tmě se vzájemně předjíždějících a dohánějících.

Podle Matesem vyčteného doručení jsme dojeli až na konec asfaltové (!) silnice, z níž pokračovala písečná cesta pro terénní auta. Mates do ní celkem odvážně vjel a chvíli to vypadalo, že tam hned i skončí – auto se smýkalo ze strany na stranu, znervózňujícím způsobem to pod ním drhlo a občas prokluzovalo a budilo dojem, že se tam definitivně zaboří a zůstane stát. Nakonec jsme se přece jen doklouzali na konec, kam před námi dorazilo jen jedno jediné auto! Mates byl šťastný jak blecha. Na druhou stranu tam pendlovací taxíky dovážely už bůhvíkolikátou várku lidí, takže nahoru na dunu už šplhala dost dlouhá řádka lidí.

To nám vnučlo spásný nápad vydat se podél úpatí duny údolím, což byla absolutně rovná placka s povrchem ze ztvrdlého jílu, kde na jaře stává voda. Zůstaly tam zakonzervované spousty stop a další byly čerstvě otisknuté do ostrůvků navátého písku. Bylo jasné, že život tam rozhodně není chudý: stopy dosvědčovaly, že se tam brouci, myši, velcí kopytníci i jejich lovci pohybují ve značném množství. Na konci údolí, které všichni ranní návštěvníci ten den milosrdně minuli, jsme narazili na úbočí liduprázdné duny a začali se jako první drápat nahoru. Musím říct, že to bylo jak v té pohádce o Rumcajsovi, kde jičínská kněžna při pletení jedno oko upletla, a dvě vypárala. Nohy nám vázly a klouzaly a výsledných 330m převýšení vydalo za celé kilometry chůze. Nahoře, abych zůstala u Čtvrtkových pohádek, jsem si připadala tak trochu jako Vochomůrka, který Ohnivému mužičkovi vysypal na škrtací skalku z boty celou skleničku písku. Tak plné boty jsem neměla snad od doby, co jsem jako malé dítě hrála na pískovišti.

Výstup ale rozhodně stál za ty obtíže. Stoupající slunce i teplota vytvářely neuvěřitelné vizuální divy: okolní duny vykreslovaly nádherné, stále se měnící stíny, po úbočí té naší se sypaly písečné laviny, kolem se hemžily stopy a vynořovaly se nové obzory. Písek je v Sossuvlei fialově rudý, osamělé travičky žlutozelené, slunce sytě zlaté, obloha temně modrá a dole ležící planiny skoro bílé. Kolem se vlní písečná poušť. Je to vážně neuvěřitelná, nepopsatelně krásná krajina.

Na vrcholku naší duny jsme byli opravdu první a celý výstup jsme zvládli bez vody, jídla a cepínů už před devátou. Sestup dolů byl proti tomu až směšně snadný. Sundali jsme si boty a bosí jsme obrovskými skoky běželi po písku dolů. Při té příležitosti mi došlo, odkud se v češtině vzalo slovo duna – kdykoliv jsme doskočili na úbočí, písek zaduněl jako nějaký gigantický stroj na bouřky.

Dole pod pískem jsme narazili na další jílovou placku, pojmenovanou Death Valey. Jedná se o nejznámější ze sezónně zaplavovaných údolí, a to díky lesu už po staletí mrtvých stromů, které „rostou“ na jeho okraji. Díky naší netradiční trase jsme se k nim vydali přesně z opačné strany, než kterou volí zbytek turistů, čímž jsme získali hromadu fantastických snímků. Hrdá jsem zejména na panoramatický záběr kamery, při kterém stojím uprostřed té rozlehlé a popraskané absolutní roviny, a jsem tam naprosto osamocená.

Docela vyhladovělí a žízniví jsme proti proudu ranních lenochů dorazili zpět na parkoviště a rozhodli se dát si tam pod stromem klidnou pozdní snídani. Slétli se k nám hned obvyklí snovači, žadonící o drobky, a hned jak jsme jim hodili první kousek, objevil

se tam zčistajasna odněkud maličký šakal. Ochutnal pečivo určené ptákům, zašklebil se a hned se postavil do pozice „Tak co bude dál?“. No samozřejmě, byly salámy a sýry on nám je bral téměř z ruky. Zejména pro Vojtu to byl úžasný zážitek, i když nám nakonec zkazil závěr snídane. Jakmile si totiž našeho žebrajícího šakala všiml první turista, seběhl se jich tam celý dav a nám pak už nezbylo, než urychleně sklidit všechny věci a prodat se s nimi zástupem fotících lidí zpět k autu. Ubohý šakal pak už navíc nic zajímavého nedostal – miskou vody opovrhl a nabídnutý sendvič si zkušeně rozbalil a vyžral z něj kolečko salámu. Když pak zjistil, že víc z těch lidí asi už nekápne, znechuceně popadl zbytek chleba a odklusal s ním do pouště.

My jsme se také vydali pryč, a to směrem na jih k přístavu Lüderitz. Zvolili jsme víceméně boční trasu, vedoucí po dně plochého údolí mezi nádherně barevnými horami, od sytě červených přes různé šedivé a fialové až po černočerné. U cesty se pásla stáda pštrosů, přímorožců, gazel a zeber, občas vystřídaná krávy, kozami a dlouhouchými ovci. Poblíž městečka Aus je doplnila i stáda koní, kteří tam zdívočeli už nejméně před sto lety a nikdo

si dnes nepamatuje komu, proč a jak utekli. Za tu dobu se natolik adaptovali na pouštní podmínky, že dnes prý snadno vydrží i týden bez vody. Dejme jim ještě pár milionů let a vypěstují si na zádech hrb.

Na noc jsme se utábořili v kempu s takovým pěkným namibijským jménem Kleine Aus. Tvořil ho vážně obrovský komplex bungalovů, chatek, hnízd a kempovacích stání, natolik rozlehlý, že když jsme se vydali pěšky do restaurace na večeři, klopytali jsme po pastvinách ve tmě dobrou půlhodinu. Večeře byla zato vynikající, asi nejlepší ze všech, co jsme v Namibii absolvovali. Majitel celého podniku si s námi pak přišel popovídat a ukázal se jako fanatický cyklista a znalec českého fotbalu.

Sobota 16. srpna

Ráno mě v pět hodin vzbudil Matesův budík, včera nastavený na prohlídku dun, který si drahoušek pak zapomněl vypnout. Venku foukal prudký vítr, a tak už jsem znovu neusnula a četla si za pleskání stanových plachet a mlácení větví o kapotu. Navzdory větru jsme ale kemp Kleine Aus vyhodnotili jako náš nejlepší – kromě zmíněné fantastické kuchyně měl i solárně vyráběnou elektřinu a díky tomu dostatek teplé vody a luxusní vytápěné sociálky. Po snídani ho ještě vylepšila banda několika stovek snovačů, kteří se zčistajasna sesypali na naše kempovací místo a sežrali všechno, co jim bylo (i nebylo) nabídnuto, včetně másla. Lezli si přitom po zádech, odstrkovali se, klovali a vůbec se všeobecně tvářili, jako by je právě pustili z Dachau, čemuž se u kempových obyvatel vůbec nedalo uvěřit.

Hned jak jsme je rozehnali, vyrazili jsme směrem k moři smíření s tím, že zase jednou pořádně promrzne. Cílem bylo město, za jehož vznikem před lety stála těžba diamantů, přístav Lüderitz. Cesta k moři byla velice zajímavá. Nejprve jsme projížděli absolutně rovnou planinou, obklopenou skalnatými horami a pokrytou rudým pískem porostlým zažloutlou trávou. Výsledkem bylo něco, co vypadalo jako nekonečně rozlehlá louka plná kvetoucích kytek, nad níž se jako na oblacích vznášely hory, telegrafní sloupy a osamělé balvany. Všechno to bylo v něžných pastelových barvách a celá krajina tak vypadala naprosto snově.

Za ní jsme překonali 1500 m vysoké kopce a ocitli se ve žluté písečné poušti plné písku hnaného větrem, takže perfektní asfaltku, která do Lüderitzu vede, překryly obrovské žluté písečné závěje. Silničáři s nimi vedli docela marný, ale zato vytrvalý boj.

Lüderitz je poměrně hezké město s nesmazatelným německým vlivem, jako jinde v Namibii usilovně atakovaným domorodými prvky, zde však zatím ještě poměrně marně. Nakoupili jsme si tam v Intersparu, kde měli skvělý výběr kvalitního hovězího masa, a pak jsme si prohlídli město a v přístavu dali kávu. Město mělo přesně tu velikost potřebnou k tomu, abyste každého obyvatele během půl hodiny potkali hned několikrát, a přesto v něm sídlilo ministerstvo lodní dopravy. Vypadalo trochu jako okresní stavební úřad.

Cestou zpět do Ausu jsme se zastavili u napajedla, vybudovaného pro divoké koně. Když jsem tak sledovala, jak volně klusají k vodě, hlasitě na sebe řehtají a poskakují si, říkala jsem si, že sice žijí v tvrdých podmínkách a nikdy nepoznají hřebelcování a zastíněnou stáj, ale ani uzdu, sedlo nebo

bič a možná jsou to ti nejšťastnější koně na světě. Dostala jsem neodolatelnou chuť zahrabat kopytem a vyrazit za nimi.

Místo toho jsem zaklapla kameru, nasedla do auta a vydala se s rodinou k hranicím s Jihoafrickou republikou. Silnice pořád vedla pouští Namib, tedy mezi řídce porostlou buší a rozeklanými horami, kde se u silnice pásala stáda zvěře. Po asfaltce cesta ubíhala dost rychle, ale stejně tak i uspávala. Poněkud unavení jsme dorazili k městu Rosh Pinah, které už leží zcela mimo turistické trasy a tvoří ho obrovský nevzhledný slum plechových chatrčí. Jedinou zajímavostí tam byla naprosto netečná obsluha u benzínové pumpy, které se podařilo tak dlouho otálet a zdržovat, že jsme odjeli bez natankování.

Dál už to šlo rychle. Hned za městem skončil asfalt a po hodině prašné jízdy jsme dorazili k hranici s JAR a odbočili podél toku řeky Orange, která tvoří celou jižní hranici Namibie. Na odbočce stála silniční kontrola, jejímž jediným úkolem zřejmě bylo nonšalantně nám odkývnout průjezd. Za ní jsme vjeli do neuvěřitelně úzké a klikaté soutěsky, kterou by žebříňák asi neprojel a i naše auto mělo v některých zatáčkách trochu těsno. Dole jsme uviděli břeh Orange. Po všech těch pouštích to byl hotový balzám, proto-

že kolem vody rostl skutečný prales, i když asi pouhé čtyři metry vysoký, ale hlavně tam byla opravdová tekoucí VODA. Co voda, veletok! Široká řeka se klikatila mezi vyschlými kopci, skalami, rákosím a tunami písku. Přes silnici přebíhaly veverky, varan, opice malpy a stádo paviánů.

I bez vši té zvěře by cesta kolem Orange byla naprosto úžasná. Večerní slunce ostře vykreslovalo obrysy kopců, tísnicích se kolem břehů, silnice se klikatila, prach byl hluboký a řeka široká. Mělo to jedinou vadu – nedalo se tam nikde ubytovat, takže se naše jízda tou nádhernou krajinou časem začala trochu podobat dostihovým závodům. Světlo už také nepřálo focení, a tak jsme se rozhodli, že se tam ráno určitě vrátíme, a vyrazili jsme ještě rychleji k Noroth Shama, což je jediné místo v oblasti, kde je povolené kempovat.

Vjezd do osady se trochu podobal tomu v Rosh Pinah, jen vlnité plechy vystřídal rákosí, takže ta sevřená hradba miniaturních, vzájemně přitulených domků, zde vypadala skoro upraveně. Kolem nich se rozkládaly hektary vinic a nám došlo, že Mates zcela neomylně našel jednoho z největších producentů namibijského vína. Slum byl zdrojem pracovní síly a vinice se táhly kilometry a kilometry daleko. Jeli jsme mezi nimi tak dlouho, až jsem nabyla dojmu, že jsme zabloudili a jezdíme v kruhu. Nakonec jsme ale přece jen dorazili ke kempu, který stál přímo na břehu řeky. Byl to luxusní komplex bungalovů a naše místočko na kempování uprostřed všech těch chatek, laviček, rybníčků a chodníků vypadalo docela divně. Na druhou stranu jsme tak téměř bezplatně získali výhled na řeku a víceméně soukromé sociálky. Poznala jsem také první kempové sociálky, které měly koupací vanu.

Po večeři tam námi přišla, ostatně jako skoro v každém kempu, kočka. Tahle byla úplně bílá angorka s černám ocasem, a vyznačovala se tím, že nás vyhodnotila jako návštěvníky dne a už u nás na celý večer zůstala. Vojta si ji vzal nahoru do stanu, kočka se mu stočila pod peřinou a usnula. Šťěstí bylo na všech stranách. A přestože jsme nocovali na úplně nejjižnějším bodu naší trasy (čili jako u nás na severu), čekal nás vůbec nejteplejší večer. Vlastně jsme vůbec poprvé u auta nezmrzali v péřovkách, ale seděli jsme u ohně jen v tričkách a užívali si to, co bych si představovala jako teplou Afriku. Taky už bylo na čase!

Neděle 17. srpna

Celou noc nám u stanu mňoukala kočka a do toho v dálce vyli šakali. A také i za tmy bez přestání zpívali ptáci a se svítáním se do toho pak pustili naplno. Afrika je asi nejhluchnější místo na Zemi, když nepočítám některé školní chodby o velké přestávce

před prázdninami. Celá příroda tam neustále cvrká, zpívá, vrčí, vyje, šustí a vůbec se co nejvíc snaží působit dojmem burzy cen-
ných papírů v době největšího náporu.

Kočka už čekala přes stanem a laskavě se s námi podělila o naši
snídani. Byla dokonce tak hodná, že nám toho nechala poměrně
dost. My jsme si pak na recepci nakoupili místní vína, protože byla
vážně dobrá – večer jsme ochutnali čtyři druhy a všechny byly
báječné. Pak jsme vyrazili směrem na Ai-ais, což jsou horké pra-
meny a lázně u ústí kaňonu Fish River. Jakmile jsme se odpoutali
od řeky Orange, okamžitě jsme vjeli opět do zase pouště. Tahle
byla dost plochá a velmi barevná. Pomalu se však zdvíhala, a když
jsme se vyšplhali na 900 m n. m., začalo to tam připomínat krajinu
někde na Islandu – sopečné kopce v pastelových barvách s přileh-
lými lávovými poli pravidelně střídaly řídké porostlé rovné planiny.
Kdyby venku nebylo 30°C, ale tak o pětadvacet méně a k tomu
hustý déšť, byla by shoda dokonalá.

Pak se před námi otevřel hluboký kaňon a my jsme začali po úzké
cestě mezi černými a fialovými rozeklanými skalami klesat dolů.
Na dně nás čekaly lázně s termální vodou, kemp a kupa písku.
Fish River Canyon se honosí titulem „druhý největší po Grand ka-
ňonu“, ale po pravdě je už to třetí s takovým titulem, který jsme
navštívili. A stejně jako ty dva předešlé, nesahá tomu Velkému
ani po paty. Tenhle inzeruje druhou největší šířku, což mu při
současné absenci hloubky dost ubírá na působivosti. V očekávání
velkých dojmů jsme se tam vydali na pěší výlet, ale brzy jsme
zjistili, že pochodovat po písku a kamení a nezahlednout u toho
vůbec žádnou tekoucí vodu, je dost nezáživná záležitost. Kaňon
rybí řeky navíc svému názvu vůbec neodpovídal (ledaže by zde
žil nějaký exotický druh písečných ryb), a tak jsme ho z nudy
a s ohledem na výskyt vody v podobě řídké soustavy nemnoha
polovyschlých rybníčků přejmenovali na Nofish Pond Canyon. Ale
abych to tam zase tak moc nepomlouvala – kdyby nebylo úmorné
tricetistupňové vedro, byla procházka přece jen docela zajímavá,
alespoň co se týká pozorování zvířat. Kolem nás létal jakýsi hmyz
podobný přerostlým a velice barevným vosám, za nimi se hnali
úžasně barevní ptáci připomínající papoušky, pásli se tam koně
a běhali pískomilové. Vrcholným zážitkem byl asi metrový varan,
který při našem příchodu skočil z přehradní hráze ukázkový placák
dolů do vody a pak dál prchal pod hladinou a jen občas na nás
vystrčil jako periskop jedno oko.

Zpět do lázní jsme se ale vrátili dost otrávení a ve snaze se trochu
zchladit jsme si vlezli do obrovského bazénu. A vida, teprve pak
nám došlo, proč se tam tomu říká lázně – voda v bazénu byla
sirnata a minimálně 40°C horká. Mates s Vojtou to nerozchodili

a ani kousek si nezaplavali, ale aspoň hodinu jsme se tam pak váleli na lehátkách a užívali první čistě flákačský den. Mates už neměl v plánu nic dalšího, než se přesunout na opačný konec kaňonu, najít si tam kemp a vyčkat na ranní slunce vhodné k focení. Trochu jsem se mu snažila podsunout myšlenku, že když je příležitost i čas, správný cestovatel by to rozhodně neměl promarnit, a že si můžeme fotky udělat jak teď, tak i ráno. Mates ale byl tak unavený vedrem, horkou vodou a myšlenkou na blížící se odjezd, že se rozhodl všechno vsadit jen na ranní kartu. Jako obvykle se pak ukázalo, že manželku by měl poslouchat.

Cesta autem podél horního okraje kaňonu byla už zajímavější. Páso se tam dost pštrosů a nad nimi se tyčily skály podobné těm v americkém Monument Valley. My jsme to všechno ale bez zastavení míjeli a ještě před večerem jsme dorazili do kempu Hobas, kde jsme si jednou zase pro změnu udělali steaky (tentokrát už byly vážně profesionální) a prohlíželi si fotky. Kemp ležel uvnitř národního parku, a jako každý takový patřil státní společnosti NWR, takže byl trochu zanedbaný. navíc tam dost hlasitě hučel generátor na výrobu elektřiny. Zato v něm nebylo moc lidí. Generátor pak našťěstí v deset večer vypnuli a my se hned uložili ke spánku, protože nás kvůli focení čekalo vstávání před sedmou. V Africe se totiž nejlepší fotky dělají brzy ráno a pozdě večer.

Pondělí 18. srpna

Před sedmou ráno jsme opravdu vstali, a tentokrát dokonce s obrovským předstihem. Z focení kaňonu ale nebylo nic, protože jsem se celé rodině postarala o výraznou změnu plánu, a to nejen na ráno, ale i na několik následujících dnů. Věc se měla následovně. Zhruba v jednu v noci jsem se vzbudila s divným pocitem na hrudníku a celkově mi vůbec nebylo dobře. Chvilí jsem si četla, chvíli ležela, chvíli seděla, až jsem se nakonec rozhodla raději slézt ze střešního stanu dolů a trochu se projít. Zavázala jsem si boty, přehodila nohy přes okraj stanu... a dál si to nepamatuji. Takže asi bude nejlepší, když bude ve vyprávění pokračovat Mates.

Mates

V jednu v noci jsem v polospánku zaregistroval, že žena rozepíná zip kolem moskytiéry, a řekl jsem si, že asi byla na záchodě. Pak jsem ale uslyšel děsnou ránu dole... a pak už jen ticho. Vystřelil jsem ke dveřím a naskytl se mi pohled, na který asi hodně dlouho nezapomenu. Yvetta ležela na zádech dole pod žebříkem, hlavu měla na kameni a kolem ní kaluž krve na dvě dlaně. Oči měla vyštěštěné do oblohy a nehýbala se. Bez nějakého dalšího přemýš-

lení jsem seskočil ze střechy auta rovnou dolů a volal jsem na ni. Reakce žádná. Chytl jsem ji za ruku, ucítil jsem tep a zaznamenal i dýchání. Velmi opatrně, protože jsem měl strach, co se vlastně stalo, jsem jí sundal hlavu z kamene na zem, a protože pořád vůbec nereagovala, snažil jsem se ji drobnými fackami probrat. V tu chvíli se vedle mne objevil i Vojta s Olgou a společně jsme se ji snažili vzkřísit.

Asi po dvou minutách Yvetta konečně zabrala a velmi pomalu řekla:

„Co se děje, kde to jsem?“ S úlevou jsem jí odpověděl:

„Jsi v Namibii, asi jsi spadla ze žebříku.“ Yvetta na to nechápavě odpověděla:

„Jaká Namibie, jaký žebřík?“

Měla naprosté okno, nepamatovala si celou dovolenou a mluvila dost pomalu a slabě. Vytáhli jsme ze stanu peřiny, přikryli jsme ji a Olga se vydala sehnat někoho ze správy kempu, aby zavolal sanitku. Báli jsme se úrazu hlavy a krvácení do mozku. Po asi deseti minutách Olga dovedla nějakého zaměstnance. Ten se nám snažil vysvětlit, že teď není možné vyjet ven, protože je stažená závora u vjezdu do národního parku, a ta že se otevírá až se svítáním. Na to jsem mu řekl, že potřebujeme Yvettu dostat do nemocnice hned, jinak by se mohlo stát, že umře. To asi byl dostatečný argument, a tak šel konečně vzbudit správce. Ten dorazil asi za pět minut a chvíli sledoval, jak křísíme Yvettu. Olga se ho zeptala, jestli by nemohl zavolat helikoptéru. Správce na ni chvíli koukal, a pak ji ujistil, že nic takového jako záchranářská helikoptéra v Namibii nefunguje, ale že nemocnice je jen kousek v Karasburgu, jsou to prý jen slabé dvě hodiny jízdy. A že skočí pro svůj pickup.

Když pak dorazil s dvojmístným autem s dlouhou korbou, vytáhli jsme ze střešního stanu jednu z matrací, a nasunuli na ní Yvettu do pickupu. Za ní tam vlezla Olga, my s Vojtou jsme nechali věci v kempu, jen narychlo jsme složili střešní stany a vyrazili za pickupem. Následovalo něco, co bych si dost nerad ještě někdy zopakoval. Neznali jsme cestu a z parku ven vedla jen velmi špatná prašná silnice. Pickup před námi nebyl vůbec vidět, silnice jakbysmet, rozeznávali jsme pouze její okraj v úrovni světla. Bylo bezvětří, takže prach vůbec nemizel ani několik kilometrů za autem před námi. Nakonec si Vojtěch vedle mne pustil GPS na vysoké rozlišení a hlásil mi zatáčky. Nebylo jich moc, ale cestách jsou v Namibii ještě i brody, a hlavně – branky. Jedna taková se před námi vynořila z prachu, když jsme od ní byli asi jen 50 metrů. Zkusil jsem šlápnout na brzdou, ale auto jelo dál jako sáně, takže jsem brzdou zase raději pustil a snažil se trefit mezi sloupky. Na-

konec se mi to povedlo, ale hned za chvilku jsme na cestě uviděli pštrosa a celá situace se v podstatě zopakovala. Dalším problémem se ukázaly nepořádně sbalené střešní stany. Několikrát jsme museli zastavit a nacpat vlající plachty zpět, a pak jsme se zase snažili dohnat pickup, který jel před námi víc než stovkou.

Po 70 kilometrech a jedné hodině pekla jsme dorazili na asfaltovou cestu a za další půl hodinu jsme byli v nemocnici v Karasbergu. Celou dobu jsme si s Vojtou říkali, co se asi v pickupu děje a v jakém stavu Yvettu asi dovezeme do nemocnice. Když jsme otevřeli zadní dveře pickupu, ucítli jsme strašný zápach, Yvetta mezi tím pozvracela všechny peřiny, které jsme na ni naházeli. Z nemocnice vzápětí vyšla sestřička, která nás ujistila, že žádného doktora budít nehodlá a že doktoři standardně chodí do práce až v osm ráno.

Dal jsem oběma chlapům v pickupu po 200 dolarech a poslal je zpět. Yvettu jsme i se stanovou matrací naložili na nosítka a odvezli do ambulance. Sestřička si nasadila rukavice, nechala si povykládat celý příběh, pak Yvettě ránu vyholila, vyčistila a zašila, jen částečně s lokálním umrtvením. Díra v hlavě vypadala strašně, ale sestřička tvrdila, že kost je celá. Asi za hodinu byla hotová a kolem půl čtvrté ráno jsme Yvettu převezli na nemocniční pokoj. Hned usnula, ale my jsme po tomto zážitku na další spánek nějak neměli ani pomyslení.

Kolem šesté ráno v nemocnici začal ranní ruch a v osm skutečně dorazil doktor. Nechal Yvettě udělat asi osm rentgenových snímků, natočil jí EKG a slíbil, že kromě jizev na hlavě bude asi v pořádku. Předepsal jí nějaké prášky a poslal nás do lékárny. Tam to bylo docela vtipné, protože pilulky vydávali přesně na počet a odevzdali nám tedy několik malých sáčků s přesně odpočítanými pilulkami. Na každém z nich bylo napsané, k čemu to je, jak často se to užívá a jaké je datum expirace. Prostě žádné plýtvání jako u nás.

Do jedné hodiny jsme čekali na děti, které se ráno vypravily zpět do kempu sbalit zbytek věcí. A pak jsme se rozhodli, že zbytek dovolené prožijeme v trošku volnějším tempu a vydáme se přímo směrem na Windhoek.

Yvetta

Vrátím se zpět do noci a popíšu celou situaci ze svého pohledu. Zřejmě jsem tu noc jsem byla jediná, komu nic nedocházelo, kdo byl v klidu a kdo se v dostatečně vyspal. Vzpomínám si, jak mě z nějakého hodně živého a zajímavého snu dost neodbytně budil Mates a děsně mě tím otrávil. Pak jsem nějak pochopila, že jsem zřejmě odněkud spadla a že by bylo asi lepší zajet do nemocnice.

Vysvětlila jsem tedy Olze, proč jsem vlastně lezla ven, a Vojtu jsem poprosila, aby mi ze stanu vytáhl mobil a knížku. Přišlo mi, že se chovám velice racionálně a prakticky a byla jsem ráda, že nepanikařím a všem v tom zmatku pomáhám. Bohužel jsem se až druhý den dozvěděla, že jsem jim ty dvě věty opakovala pořád dokola asi dvacetkrát. Docela živě si dovedu představit, jak strašně jsem je tím všechny prudila. A tak to pokračovalo dál, okolní dění ke mně doléhalo jen v občasných záblescích reality. Olze jsem prý v autě povídala to samé pořád dokola a dělala ji dlouhými odmlkami a výpadky mezi tím. Ty byly zřejmě dost dlouhé – když jsme přijeli do nemocnice, šťastně jsem si říkala, že ta cesta nebyla tak hrozná, když netrvala ani čtvrt hodinu. Sestřičce jsem prý děkovala asi desetkrát... prostě jsem se chovala jako naprostý magor a vůbec mi to nedocházelo. Naprosto nechápu, jak je možné, že mě tam ti tři prostě společnými silami nedorazili.

Pobyt v nemocnici byl ale dost zajímavý. Postarali se o nás příkladně, uložili nás na prominentní pokoj s vlastním záchodem (zbytek nemocnice včetně lékařů chodil na jedny společné sociálky), donesli tam matraci i pro zdravé členy rodiny, v poledne by mi dali i jídlo, kdybych měla žaludek schopný něco absorbovat. Vůbec se chovali moc pěkně. Přitom tam pracují ve značně polních podmínkách – doktorů je evidentně málo, sanitky, jak se v noci ukázalo, neexistují, v celé nemocnici nemají jediný počítač ani psací stroj a karty vypisují ručně, rentgen vyvolávají postaru an blány. Přístrojové vybavení je ale dostačující, jehly jsou na jedno použití, roušky i sterilní rukavice mají dostupné v dostatečném množství. To všechno trochu naznačuje cestu, ke které by se mohlo přiklonit i naše zdravotnictví – vybavit potřebným, ale neplýtvat. Ušetřili bychom celé miliardy.

Doktor, který mě ošetřoval, měl na sobě perfektně ušitý oblek a plyně střídal angličtinu, francouzštinu a damarštinu a afrikánštinu. To mě na těch krajích fascinuje – naprosto každý tam ovládá minimálně tři jazyky. Nezbyvá, než tiše závidět.

Velmi smutný byl fakt, jak velký podíl pacientů tam ležel s AIDS – jednalo se o mladé lidi, vyhublé a s rouškou na obličeji. Zbytek pacientů tam byl s takovými zraněními, že vedle nich moje hlava vypadala jako lehká kopřivka. Počítám, že s žádným domorodcem by nikdo v noci takovou dálku kvůli čtyřem stehům na hlavě nejel ani omylem.

Sledování nemocničního frmolu (v tomto případě spíš ospalého ploužení, protože pohyb pacientů tam byl na tak velkou spádovou oblast překvapivě malý) bylo sice zajímavé, ale hrozně dlouhé. Byli jsme tedy dost rádi, když se děti konečně objevily i se sbaleným autem a vypranými peřinami. Sice jsme v noci ztratili jeden

polštář, ale zato nám tam zůstala navíc deka, zřejmě z dodávky, která mě vezla. Nějak jsem předpokládala, že budeme pokračovat v programu, ale nikdo na to neměl náladu a všichni (kromě mě) byli ospalí a unavení. Chudák Mates celou noc seděl u mé postele a hlídal, jestli dýchám. Nakonec i já jsem byla za změnu plánu vděčná, protože se mi ďábelsky točila hlava při každém prudším pohybu a hrozně brzy jsem se unavila.

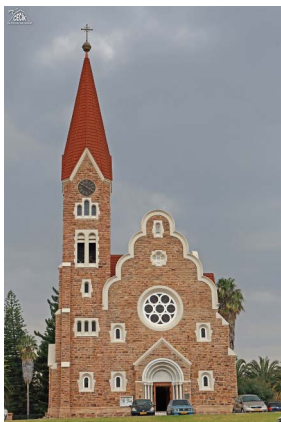
Odjeli jsme tedy bez zastávky rovnou na sever po silnici B1 směrem na Windhoek, nejdál, kam to jen šlo. V podstatě to až tak moc nevadilo, protože cesta vedla děsně nudnou nevýraznou centrální planinou, kde jedinými význačnými body byly betonové vysílací věže. Dokonce ani zvířata tam vidět nebyla. Na noc jsme se utábořili v městě Mariental, v levném, ale přitom velmi pohodlném kempu jménem River Side Challets – za 200 namibijských dolarů (400 Kč) na osobu jsme získali velký, plně vybavený dům se třemi pokoji, kuchyní, televizí, vlastním parkovacím místem, grilem (pochopitelně) a přátelským psem, který se Vojtovi válel u nohou a nechal se drbat na břiše. Díky tomu jsme si dali do pořádku i po včerejšku příšerně rozházené věci v autě a připravili se na jeho vrácení. Taký jsme spotřebovali poslední zásoby – přes moje hrdinské ujišťování, že zvládnou jak večeři v hospodě, tak i něco uvařit, jsem do sebe nasoukala trochu jídla a bez jakékoliv pomoci ostatním jsem upadla do postele a spala plných deset hodin, což se mi nejspíš naposledy přihodilo v době, kdy jsem byla ještě kojeneček.

Úterý 19. srpna

Ani ráno nikdo neměl moc náladu na cestování, takže jsme pokračovali přímo na Windhoek. Minuli jsme odbočku do pouště Kalahari, jakož i meteorický kráter a místo dopadu dalšího (pro změnu rozptýleného) meteorického roje. Před Windhoekem se terén začal zdvíhat a my jsme vjeli na vysočinu Khomas Hochland do výšky přes 1500 m n. m., která byla pohledově už poněkud zajímavější. Zato se tam ale dost zhoršilo počasí, zatáhlo se a dokonce začalo pršet. Déšť v místním podání představoval sice asi tak pět kapek na metr čtvereční, ale byla to opravdová padající voda.

Získali jsem tak sice dostatek času na prohlídku Windhoeku, ale zas tak skvělý program to nebyl. Jako jednu s nejlepších atrakcí ve městě průvodce uváděl místní nádraží s muzeem lokomotiv a největší kostel ve městě, který stojí jen kousek vedle na kopci. Muzeum lokomotiv sestávalo z jedné miniaturní lokomotivečky, která kdysi jezdila do Swakopmundu a která vypadá jako trochu nabobtnalý model velikosti H0. K tomu tam byly ještě dvě

další věci opatřené koly, o kterých nemám tušení, k čemu sloužily, a kupy místní mládeže po tom všem posedávající.

V kostele byl zajímavý chlápek, který nejen, že si k České republice správně přiřadil Evropu, ale dokonce i Prahu a, naprosto neuvěřitelně, nám popsal naši vlajku. Byli jsme z toho tak překvapení, že jsme se ho ani nezeptali, jak to vlastně ví.

To bylo z metropole vše. Jo, dali jsme si ještě na Independence Avenue kávu a koktejly (z čehož jsme dostali průjem) a Olga si koupila bundu. Pak jsme vrátili auto a nechali se příjemně překvapit tím, že po nás nechtěli refundaci za poblité peřiny a ztracený polštář. Pravda, půjčovné nebylo úplně nejlevnější, ale faktem je, že auto bylo skvěle připravené, vybavené vším, co bylo třeba, bylo v perfektním stavu a jednání společnosti bylo tak korektní,

že by anglická královna vedle nich vypadala jako amatér. Společnost Asco Care Hire můžu jen doporučit.

Výlet jsme zakončili večeří v portugalské restauraci, která neportugalsky nabízela výběr gazelích bifteků a jihoafrických vín. Ta jsem tedy moc neocenila, protože jsem si na svou kombinaci otřesu mozku, antibiotik a prášků proti srážení krve moc alkohol dát netroufala. Ostatním to ale zase tak nevadilo a rozjeli závěr výletu docela ve velkém, takže druhý den ráno jsem nebyla jediná, koho bolela hlava. Dobře jim tak – neměli se mi celý večer smát.

Středa 20. srpna a dál

A tak nám skončila veškerá legrace. Cesta domů byla dost nekočná, hlavně proto, že jsem si nemohla opřít hlavu do sedadla a vlastně jsem se nemohla opřít vůbec, protože se začaly ozývat všechny modřiny a odřeniny, které jsem si pořídila jako největší suvenýr. Doma mě pak čekali čeští doktoři se spoustou vyšetření a prohlídek a přinutili mě s láskou vzpomínat na namibijské zdravotnictví, které řeší opravdu jen podstatné věci.

Faktem je, že to byla vynikající zkušenost a že se rozhodně hlásím do fanklubu přátel Namibie.

Yveta Cíglarová, Brno, prosinec 2014

www.cecik.cz

www.facebook.com/cecik.cz

<https://itunes.apple.com/cz/app/cecik/id947349726?mt=8>

Stát Namibie je jedním z nejnovějších v Africe. Území sice už od roku 10 000 př. n. l. obývali kočovní Sanové (Křováci), ke kterým se postupně přidávali Hotentoti, Hererové, Namové a další kmeny, ale všichni bez snahy vytvořit si nějaké státní zřízení. Ani s příchodem Evropanů v roce 1486 se nic nezměnilo, pouštní krajina k záborům nelákala. Úkolu se ujali teprve Němci roku 1885, kdy vytvořili Německou Jihozápadní Afriku a vzápětí v ní vyvraždili většinu původních obyvatel. V roce 1915 pak území obsadila Jihoafrická unie (pozdější JAR), od které se Namibie odtrhla až v roce 1990.

Dnes se jedná o stát s minimální hustotou zalidnění, kde na rozloze 825 tis. km² (dvakrát větší než Německo) žijí pouhé 2 miliony obyvatel. Úředním jazykem je angličtina a země je tak zcela otevřená turistice. Návštěvníkům nabízí dokonalé kempy se skvělým zázemím, nádherné přírodní parky, příjemné průvodce a dokonce i milé úředníky a nízkou kriminalitu. A samozřejmě i úžasnou přírodu s neuvěřitelným množstvím divoké zvěře a fantastickými výhledy.

Do Namibie jsem se vypravil náhodou, vlastně jen díky nabídce velmi levných letenek. Air France tedy děkujeme za zprostředkování úžasných zážitků. Dále děkujeme všem těm stále dobře naladěným Ovambům, Kavangům, Hererům, Damarům a Afrikáncům, kteří dokážou komerční turistiku proměnit na příjemný komorní výlet. A v neposlední řadě děkujeme namibijskému zdravotnictví za perfektní ukázkou toho, jak lze s minimálními finančními náklady dělat skvělou medicínu.